

AAVEVUOREN SEIKKAILU

Päiväkodin seikkailuviikko

LAHDEN AMMATTIKORKEAKOULU
Sosiaalialan koulutusohjelma
Sosiaalikasvattajan suuntautumisvaihtoehto
Opinnäytetyö
Syksy 2008
Kaartinen Mira

Lahden ammattikorkeakoulu
Sosiaalialan koulutusohjelma

KAARTINEN MIRA:

Aavevuoren seikkailu
Päiväkodin seikkailuviikko

Sosiaalikasvattajan suuntautumisvaihtoehto opinnäytetyö, 52 sivua, 10 liitettä

Syksy 2008

TIIVISTELMÄ

Tämän opinnäytetyön tavoitteena oli suunnitella, organisoida ja toteuttaa viikon mittainen seikkailu päiväkotikäisille lapsille. Tarkoitus on kuvata seikkailuviikon suunnitteluun ja toteuttamiseen liittyvää toimintaa siten, että lasten parissa työskentelevä henkilö voi käyttää opinnäytetyötäni apuna, suunnitellessaan seikkailuviikkoa päiväkotikäisille lapsille. Toteuttamani seikkailuviikko on suuntaa antava ja seikkailuviikkoa suunnitteleva henkilö voi katsoa työstä mallia ja muokata kuvaamaani toimintaa omiin tarpeisiinsa sopivaksi.

Toiminnallisen seikkailun tavoitteina oli uusien elämyksellisten kokemusten mahdollistaminen lapsille, luonnossa liikkuminen ja siellä viihtyminen sekä luontotuntemuksen lisääntyminen ja yhteistoiminnallisuus. Lisäksi tarkastelun kohteena oli myös oma toimintani seikkailun ohjaajana.

Toiminnallinen osio toteutettiin yhteistyössä erään hollolalaisen päiväkodin 5-vuotiaiden ja heidän opettajiensa kanssa syksyllä 2007. Toiminnallinen osio oli viikon kestävä seikkailu, joka oli alustavasti suunniteltu etukäteen. Seikkailun aihepiiri määräytyi lasten kanssa käytyjen keskustelujen pohjalta ja heidän mielenkiintonsa mukaan.

Tämän toiminnallisen opinnäytetyön teoriaosuudessa tuon esiin seikkailukasvatuksen teoriaa, sen merkitystä ja tavoitteita. Seikkailuviikon aikana lapsilta pyydettiin päivittäin palautetta päivän tapahtumista. Päiväkodin henkilökunnalta pyydettiin palautetta viikon loputtua ja kaikki palautteet kirjattiin tähän työhön. Seikkailukasvatuksessa yhdistyvät toiminnallisuus ja yhdessä tekeminen, joka tukee lasten sosiaalisen vuorovaikutuksen taitoja. Seikkailuviikon aikana oli huomattavissa lasten sosiaalisen vuorovaikutuksen taidoissa selkeää paranemista. Ryhmä alkoi toimia aiempaa enemmän yhtenäisenä ryhmänä. Lisäksi viikon aikana mahdollistui elämyksellisyyden kokeminen sekä positiivisten luontokokemusten kokeminen.

Havaintojeni perusteella seikkailukasvatus on varsin käyttökelpoinen työkalu varhaiskasvatuksen piirissä. Sillä on oma rikastuttava paikkansa päivähoidon perinteisten kasvatuskäytäntöjen rinnalla.

Avainsanat: Seikkailukasvatus, toiminnallisuus, elämyksellisyys, luonto

Lahti Polytecnic
Faculty of Social and Health Care
Degree Programme in Social Services

KAARTINEN MIRA: Aavevuori Adventure
Adventure week in kindergarten

Bachelor's thesis in Social Education, 52 pages, 10 appendices

Autumn 2008

ABSTRACT

This thesis is about to plan, organize and accomplish a one week lasting adventure for kindergarten children. The aim is to describe the planning and accomplishing processes of an adventure week. This description is purposed to be a manual for a person working among kindergarten aged children and planning an adventure week for them. The adventure week I accomplished is directional and it is meant to be a flexible basis for planning work. It is excluding own personal needs of each accomplisher.

The aim of functional adventure is enablement of new memorable experiences, movement and enjoyment in nature, increase of nature knowledge and cooperation. Furthermore the goal is to inspect my own role as a adventure instructor.

The functional part of the survey was accomplished with five-year-old kindergarten children and their teachers from Hollola in autumn 2007. The functional part was a one week lasting tentatively planned adventure. The themes of the adventure was determined on discussions with the children and their interests.

The theoretical part of my survey is to come up with theory of adventure education, its significant and aims. During the adventure week the children were asked to give feedback concerning day program. Kindergarten personnel was also asked for feedback and all responses are within this thesis. The adventure education is a combination of functionality and doing together and this supports children's skills in social interaction. During the adventure week a remarkable increase in these skills was noticed. The group of children began to work more as a integral group than before. Furthermore the adventure week enabled memorable experiences.

According my inspections adventure education is a relatively useful tool in early childhood education. It has its own role as an enriching practice among more traditional educational practices.

Keywords: adventure education, functionality, experience, nature

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	1
2	TAUSTAA LAPSEN SEIKKAILULLE	3
	2.1 Luonto lapsen oppimisympäristönä	4
	2.2 Jokamiehen oikeudet ja – velvollisuudet	6
3	SEIKKAILUKASVATUS	7
	3.1 Mitä seikkailukasvatus on?	7
	3.2 Seikkailu varhaiskasvatuksessa	9
	3.3 Seikkailukasvatuksen tavoitteet	10
	3.3.1 Lapsen yhteistyötaidot	10
	3.3.2 Luonto tutuksi lapselle	11
	3.3.3 Elämyksen kokeminen	12
	3.4 Ohjaajan/ kasvattajan rooli seikkailukasvatuksessa	13
	3.5 Seikkailun suunnittelu, valmistelu ja toteutus	14
4	SEIKKAILUVIIKON SUUNNITTELU JA VALMISTELU	15
5	SEIKKAILUVIIKON TAVOITTEET, TOTEUTUS JA HARJOITTEET	17
	5.1 Maanantai; virittäytyminen seikkailuun	18
	5.2 Tiistai; varsinainen seikkailu alkoi	19
	5.3 Keskiviikko; seikkailupäivä	23
	5.4 Torstai; luontopolku ja seikkailun päätös	29
	5.5 Perjantai; seikkailuviikon purku	32
	5.6 Seikkailuviikon harjoitteiden tavoitteet	32
6	SEIKKAILUVIIKON ARVIOINTI	34
	6.1 Tavoitteiden saavuttaminen	34
	6.2 Lapsilta saatu palaute	37
	6.3 Päiväkodin henkilökunnalta saatu palaute	39
	6.4 Oman toiminnan arviointi	40
	6.5 Ajatuksia opinnäytetyö- aiheiksi	44

7	POHDINTA	45
	LÄHTEET	49
	LIITTEET	52

1 JOHDANTO

Seikkailu on nykypäivänä koko ajan kasvavan mielenkiinnon kohteena. Ihmiset kaipaavat seikkailuja nykypäivän rationaalisuutta ja tehokkuutta vaativassa yhteiskunnassa. Seikkailupalveluja tarjoavia yrityksiä on nykyisin paljon. Seikkailua voidaan hyödyntää monien eri ryhmien toiminnassa. Sitä käytetään paljon niin erityisryhmien toiminnassa kuin myös yhä enenevässä määrin työyhteisöjen virkistystoiminnassakin. Seikkailu varhaiskasvatuksessa on jäänyt kuitenkin melkein huomiotta. Kirjallista materiaalia seikkailukasvatuksesta on olemassa vielä melko niukasti.

Seikkailu mielletään usein jonkinlaiseksi extreme-lajien harrastamiseksi, kuten kuohuvan kosken laskemiseksi, kiipeilyksi seinää pitkin tai roikkumiseksi narun varassa jossakin korkealla ilmassa. Varhaiskasvatuksen seikkailu koostuu kuitenkin hyvin pienistä ja arkisista asioista. Kasvattajien tulee antaa mahdollisuus niiden toteuttamiselle. Kuten Kokljuschkin (1999) toteaa: päiväkodeissa on aina vain enemmän ja enemmän sellaisia lapsia, joita ei välttämättä pystytä tavoittamaan ja opettamaan perinteisellä toiminnalla. Nämä hieman villimmät lapset kaipaavat elämyksiä, jännitystä, haasteita ja ennen kaikkea toimintaa. Seikkailu voisi olla käyttökelpoinen menetelmä heidän kohdallaan. (Kokljuschkin 1999, 5.)

Opinnäytetyöni tavoitteena oli suunnitella, organisoida ja toteuttaa yhden viikon mittainen seikkailu päiväkotikäisille lapsille. Opinnäytetyöni tarkoitus on kuvata seikkailuviikon suunnitteluun ja toteuttamiseen liittyvää toimintaa siten, että lasten parissa työskentelevä henkilö voi käyttää opinnäytetyötäni apuna, toteuttaessaan seikkailuviikkoa päiväkotikäisille lapsille. Toteuttamani seikkailuviikko on suuntaa antava ja seikkailuviikkoa suunnitteleva henkilö voi muokata kuvaamaani toimintaa omiin tarpeisiinsa sopivaksi.

Toiminnallisen seikkailun tavoitteina oli, lasten yhteistoiminnallisuus, lasten luonnossa liikkuminen ja siellä viihtyminen, luontotuntemuksen lisääminen sekä elämyksellisten kokemusten mahdollistaminen lapsille. Lisäksi tarkastelun kohteena oli myös oma toimintani seikkailun ohjaajana. Toiminnallinen osio toteutettiin yhteistyössä erään hollolalaisen päiväkodin 5-vuotiaiden ja heidän opettajien-

sa kanssa syksyllä 2007. Toiminnallinen osio oli viikon kestävä seikkailu, joka oli alustavasti suunniteltu etukäteen. Seikkailun aihepiiri määräytyi lasten kanssa käytyjen keskustelujen pohjalta ja heidän mielenkiintonsa mukaan.

Varhaiskasvatuksen seikkailukasvatuksesta on tehty varsin vähän tutkimuksia. Aiheesta löytyi vain muutama ammattikorkeakoulutasoinen työ, jotka jollakin tapaa sivusivat seikkailukasvatusta ja varhaiskasvatusta. Lahden ammattikorkeakoulussa oli tehty seikkailutapahtuma Lahden matkailulle, jossa kohderyhmänä olivat 5-10-vuotiaat toisilleen täysin vieraat lapset ja seikkailu toteutettiin vain kahtena päivänä viikossa kuukauden ajan (Ryhänen, 2002). Kemi-Tornio ammattikorkeakoulussa oli pidetty seikkailuviikko esikouluikäisille lapsille (Hintikka, 2005). Se, että varhaiskasvatuksen seikkailukasvatuksesta ei löytynyt tutkittua tietoa, sai minut kiinnostumaan aiheesta. Lisäksi aiheen valintaan vaikutti myös oma työtaustani varhaiskasvatuksen parista sekä oma kiinnostukseni seikkailukasvatusta kohtaan.

Varhaiskasvatuksen liikuntasuositukset ovat varhaiskasvatuksen kentällä ajankohdainen aihe tällä hetkellä. Lapsille tulee tarjota mahdollisuus monipuoliseen liikkumiseen erilaisissa ympäristöissä. Reipasta liikuntaa tulee lasten kanssa toteuttaa vähintään kaksi tuntia päivässä. Varhaiskasvatukseen tulee tarjota lapsille tavoitteellista ja monipuolista liikuntakasvatusta päivittäin. (Varhaiskasvatuksen liikunnan suositukset 2005, 3.) Nykypäivänä lapsille tulee tarjota enemmän liikkumismahdollisuuksia. Opinnäytetyöni aiheenvalinnalla haluan tuoda esille varhaiskasvatuksen liikuntasuosituksia ja muistuttaa lasten liikunnan merkityksestä aikuisille.

2 TAUSTAA LAPSEN SEIKKAILULLE

Nykypäivänä ei enää mennä metsään samoin kuin aikaisempina aikoina. Ihmiset asuvat lähiöissä tai kaupungeissa, joissa saattaa olla luontoa hyvinkin niukasti tarjolla. Kiireinen elämäntyöli verottaa voimia, eikä metsään jakseta lähteä, joten on helpointa käyttää valmiita leikkipaikkoja. Jos omakohtaista kokemusta luontoon ei pääse syntymään, lapsi voi kokea luonnon vieraaksi ja jopa pelottavaksi paikaksi. Varhaislapsuus on arvojen ja elämäntapojen muotoutumisen kannalta hyvin merkittävää aikaa. Silloin luodaan pohjaa tulevaisuuden ympäristöasenteille. Siksi olisi ensiarvoisen tärkeää, että lapsi omakohtaisesti saisi kokea luonnon tärkeäksi ja oman elämänsä kannalta merkitykselliseksi. (Hirvonen 2003, 8; Tuomaala & Myyryläinen 2002, 7, 10; Kurttio & Kurki 1999, 6.)

Luonto- ja liikuntaleikeillä pystytään tukemaan lasten kokonaisvaltaista luonnon hahmottamista sekä auttamaan lasta ymmärtämään itseänsä osana luonnon suurta kokonaisuutta. Leikinomaisuus auttaa lasta havainnoimaan luontoa sekä ympäristöään, tarkkailemaan asioita ja ilmiöitä, erottelemaan ja yhdistelemään sekä tekemään johtopäätöksiä. Kokemusten ja elämysten kautta lapsi muodostaa omaa luontokuvaansa ja jäsentää tietoa. Kokemuksellisessa oppimisessa ymmärrys on syvempää ja tieto pysyvämpää. Myönteiset asenteet etenkin luontoa kohtaan, syntyvät elämysten kokemisesta. (Honkonen & Karvonen 1995, 6; Nikkinen & Myyryläinen 2006, 47.)

Luonnossa liikkuminen ja siellä viihtyminen ovat ilmaista elämän rikkautta suomalaisille. Luonto on suomalaisille todellinen etuoikeus, josta jokaisella on oikeus nauttia. Luonnossa liikkuminen, siellä oleminen, retkeileminen ja seikkaileminen ovat luontosuhteen syntymisen perusta. Luonnossa koettu elämys synnyttää lapsessa uteliaisuuden ja tiedonhalun. Nämä puolestaan lisäävät ymmärrystä, tietoa, muokkaavat asennetta ja lisäävät luonnon arvostusta lapsessa. Elämys, kokemus ja tieto yhdessä luovat pohjan luonnosta ja ympäristöstä välittämiseksi sekä lisäävät kiinnostusta luontoa kohtaan. (Honkonen & Karvonen 1995, 7-9.)

2.1 Luonto lapsen oppimisympäristönä

Metsä tarjoaa lapselle salaperäisen ja luontevan paikan oppimiselle, yhdessäololle ja liikkumiselle leikkien. Luonto tarjoaa oivan paikan seikkailulle. Mikään muu leikkipaikka ei tarjoa samanlaisia mahdollisuuksia esimerkiksi motoristen taitojen harjoitteluun monipuolisemmin kuin epätasainen metsämaasto. Kestävyys paranee kun joudutaan ponnistelemaan ja käyttämään hieman fyysistä voimaa. Liikkuminen raittiissa ulkoilmassa edistää aivojen vireyttä, kohottaa elimistön toimintakykyä, lisää ruokahalua sekä parantaa unenlaatua. (Nikkinen 2000, 27; Karvonen, Siren-Tiusanen & Vuorinen 2003, 235.)

Mielikuvitus ja luovuus pääsevät luonnossa valoilleen. Metsä tarjoaa mahdollisuuden hieman viltimmillekin leikeille. Siellä on mahdollisuus juosta hyppiä, pomppia, pyöriä, harjoitella sellaisia asioita, jotka aikuiset yleensä kieltävät vedoten järjestyksen häiriintymiseen. Siellä mahdollistuvat myös erilaiset rakentelu- leikit, joille päiväkodin tiloissa harvemmin tarjoutuu mahdollisuus niiden toteutumiseen. (Kokljuschkin 1999, 18; Karvonen, Siren-Tiusanen & Vuorinen 2003, 235.)

Nykyisin luonto ja metsässä liikkuminen saattavat olla kaupunkilaislapsille vieras ja jopa pelottava kokemus. Leikkipaikat ovat valmiiksi suunniteltuja ja kaikki tarjotaan liian valmiina. Yksi parhaimmista ympäristöistä lapsen monipuoliselle kehitykselle on metsä, luonnon oma koulu. Kehittyäkseen lapsi tarvitsee monipuolisia kokemuksia, myös niitä leikkejä, jotka eivät meidän kasvattajien mielestä ole kilttejä ja kehittäviä. Metsässä tarjoutuu mahdollisuus majojen rakenteluille, kiipeilylle ja hieman rajummille leikeille, joille ei ole mahdollisuutta päiväkodin seinien sisäpuolella. (Kokljuschkin 1999, 14–17.)

Luonnossa liikkuminen kehittää erilaisia aisteja, hermo-lihasjärjestelmää sekä niin hieno- kuin karkeamotoriikkaakin. Luonto pystyy tarjoamaan lapsille äärettömän määrän virikkeitä ja erilaista toimintaa. Pelkästään luontoon tutustuminen saattaa jo itsessään olla pienelle lapselle suuri seikkailu, ilman sen kummempia kasvatus- tavoitteita. Luonnossa asioita opitaan paljon helpommin kuin sisätiloissa. Luon-

nossa etsiminen, tutkiminen ja rajojen kokeilu on lasten oppimisen perustana ja todellinen oppiminen perustuu elämyksille, itse koetulle. Muistinvaraisuuteen perustuvaa opettamista ja oppimista tulee vähentää ja puolestaan toimintaa, tunne-elämyksiä ja mielikuvituksen kautta oppimista lisätä. Kasvattajien tulee ohjata lapsia sopiviin oppimisympäristöihin, joissa oppiminen tapahtuisi ikään kuin ”vahingossa”. (Jääskeläinen 2003, 18–19.)

Viime aikoina on kovasti korostettu luonnossa olemisen ja liikkumisen merkitystä. Luonto tarjoaa niin lapsille kuin aikuisillekin oivan paikan harjoitella motorisia taitoja. Liikunnallisten taitojen harjoittelemisen lisäksi luonto mahdollistaa erilaisien tiedollisten taitojen omaksumisen tutkimalla, keräämällä, lajittelemalla ja vertailemalla. Kokeilemalla ja käyttämällä eri aistejaan lapsi laajentaa käsitteitään erilaisista luonnosta löytyvistä asioista. Myös Suomen vaihtelevat vuodenaajat tarjoavat runsaasti monipuolisia mahdollisuuksia toteuttaa ja tutkia erilaisia asioita luonnossa vuoden aikana. Kevät, kesä ja syksy tarjoavat aivan erilaisen mahdollisuuden luonnon tutkimiselle kun taas talvella lumi ja jää mahdollistavat erilaisille talvisille touhuille luonnossa. (Nikkinen 2002, 5, 33; Karvonen, Siren-Tiusanen & Vuorinen 2003, 235.)

Luonto on toiminnallisesti ja elämyksellisesti innostava ympäristö oppimiselle. Kaupunkilaislasten suhde luontoon on muuttunut ja vieraantunut, koska omakohtaiset kokemukset puuttuvat. Lähiöiden valmiiksi suunnitellut pihat eivät tarjoa lapselle tarpeeksi erilaisia virikkeitä, eikä niissä leikkiminen jaksa innostaa lasta. Luonto tarjoaa lapsen kokonaisvaltaiselle kehitykselle lähes rajattomat puitteet. Luonnossa liikuttaessa korostuvat kokemuksellisuus ja elämyksellisyys. Myönteinen suhtautuminen luontoon syntyy positiivisista luontokokemuksista. (Kokljuschkin 1999, 56–57; Tuomaala & Myyryläinen 2002, 20.)

2.2 Jokamiehen oikeudet ja – velvollisuudet

Jokainen kaupunki ja kunta ovat laatineet omat varhaiskasvatussuunnitelmat valtakunnallisten varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden ja linjausten pohjalta. Hollolan kunnan varhaiskasvatussuunnitelma on valmistunut 8.10.2005. Siinä on kirjattuna luonnontieteeseen perehtymisestä, että se on retkeilyä lähiympäristössä ja luonnossa huomioiden jokamiehen oikeudet (Lapsuus on arvokasta Hollolassa - Hollolan kunnan varhaiskasvatussuunnitelma 2005, 17).

Pohjoismaissa jokamiehen oikeudet ovat varsin laajat verrattuna esimerkiksi muihin EU-maihin, joissa oikeudet ovat huomattavasti rajatummalla ja oikeuksien sisältö vaihtelee. Suomessa vapaa liikkuminen luonnossa marjastaen ja sienestäen on tärkeä osa kulttuuriamme. Rajoituksiin vaikuttaa mm. suurempi väestötiheys, metsien vähäisyys sekä erilainen maanomistusperinne. Oikeus liikkua metsissä ja toisten mailla vapaasti on ainutlaatuinen asia, sillä esimerkiksi Alankomaissa, Belgiassa ja Englannissa lainsäädäntö kieltää toisten mailla liikkumisen. (Saraspää & Kärki 2006, 25.)

Lapsuus on merkittävää aikaa sille, miten myöhemmin elämässä luontoon suhtautuu ja minkälainen suhde luontoon syntyy. Suomessa jokamiehen oikeudet ovat ainutlaatuiset, joten jo pienille lapsille on hyvä opettaa luontoon liittyviä oikeuksia ja velvollisuuksia, jotta lapset oppivat kunnioittamaan ja suojelemaan luontoa sekä omaksuvat ympäristövastuullisen elämäntavan. Jokamiehen oikeuksiin ja – velvollisuuksiin perehtyminen onnistuu lasten kanssa parhaiten retkeilemällä paljon heidän kanssaan sekä luonnossa toiminnan ja käytännön tilanteiden kautta. Myös jonkinlaiset pienet tietokilpailut tai ennakkotehtävät ovat hyviä keinoja valmistella lapsia aiheeseen jo ennen retkelle lähtöä. (Salminen 2003, 174; Nikkinen 2002, 32.)

Asiat, mitä lasten kanssa kannattaa käydä läpi liittyvät luonnon ja eläinten kunnioittamiseen, nuotion tekemiseen, marjojen, sienten ja kukkien tunnistamiseen ja keräämiseen. Lapsille tulee opettaa, että luonnossa liikuttaessa ei saa aiheuttaa haittaa, häiriötä tai vahinkoa. Myöskään toisten ihmisten kotirauhaa ei saa häiritä menemällä liian lähelle asutusta. (Nikkinen 2002, 32.)

3 SEIKKAILUKASVATUS

3.1 Mitä seikkailukasvatus on?

Seikkailukasvatusta on hyvin vaikea kovin tarkasti määritellä. Seikkailu on liikettä, muuttumista, etsimistä ja löytämistä. Se on usein enemmänkin tunteella koettava kuin sanoiksi puettava tapahtuma. Seikkailu on jokaiselle hyvin omakohtainen kokemus. Jokainen yksilö kokee seikkailun omalla tavallaan. Elämänhistoria, niihin kuuluvat elämykset ja kokemukset sekä ihmisen persoonallisuuden piirteet vaikuttavat siihen, miten ihminen seikkailun kokee. Se, mikä toisesta saattaa tuntua jännittävältä ja salaperäiseltä, saattaa jostakin toisesta tuntua hyvinkin tavalliselta ja jokapäiväiseltä asialta. Seikkailutoiminnan soveltamista työmuotona voitaisiin kutsua seikkailukasvatukseksi. Se on siis kasvun ja kehittymisen tukemista tavoitteellisen ja haasteellisen ryhmätoiminnan avulla. Ihminen on luonnostaan utelias, aktiivinen etsimään uusia kokemuksia, elämyksiä, kartuttamaan tietoja ja taitoja. (Caven 1992, 3; Heinonen 1995, 10–11; Kokljuschkin 1999, 32–33.)

Seikkailukasvatus on kokonaisvaltaista ja tavoitteellista toimintaa kohti inhimillistä kasvua ja kehitystä. Se on innostavaa yhdessä oppimista, oivaltamisen ja onnistumisen iloa, mutta myös tekemisen tuskaa ja jatkuvaa etsimistä. Erilaisin tavoittein sitä voidaan käyttää hyödyksi hyvin monenlaisten ryhmien kanssa. Nuorisotyö, perhetyö, päivähoito sekä yhä enenevässä määrin henkilöstökoulutus ovat mm. esimerkkejä seikkailukasvatuksen kohderyhmistä. Seikkailukasvatuksessa käytettävien menetelmien kirjo on myös hyvin laaja. Se voi pitää sisällään seikkailuliikuntaa, luontoretkeilyä, toiminnallisia ryhmätyömenetelmiä, draamallisia ja ilmaisullisia menetelmiä, erilaisia luovia menetelmiä, pienryhmätyöskentelyä sekä keskusteluja. (Eräkettu 2005.)

Viime vuosien ajan on seikkailutoiminta ollut kasvavan kiinnostuksen kohteena. Erilaisia seikkailupalveluja tarjoavia yrityksiä on tullut kaiken aikaa lisää. Seikkailutoimintaa hyödynnetään erilaisten ryhmien kanssa, kuten esimerkiksi vammaisten ja ongelmanuorten parissa. Monet työyhteisöt haluavat työn vastapainoksi vapaa-ajalla järjestettävän erilaista seikkailutoimintaa. Sitä voidaan järjestää myös

työnohjauksellisessa mielessä kuin yhteishengen kohottamisen tarpeista käsin. Seikkailu on tullut jäädäkseen. Ihmiset tarvitsevat seikkailuja nykyisessä tehokkuutta ja rationaalisuutta tavoittelevassa yhteiskunnassa. Seikkailut on usein jaettu neljään ryhmään. Näitä ovat vapaa-aika ja virkistys, jolloin painopisteenä on ihmisten tunteisiin vaikuttaminen; kasvatuksellisuus, jolloin vaikutetaan ihmisten ajatteluun; opetuksellisuus, jolloin yritetään muuttaa ihmisten käyttäytymistä sekä terapeuttisuus, jolloin halutaan parantaa ihmisten huonoksi koettavia tapoja. (Telemäki 1998, 54; Kokljuschkin 1999, 10, 12.)

Kanadalaisen Simon Priestin (1996) määritelmän mukaan seikkailu on mikä tahansa epävarmaan lopputulokseen johtava kokemus. Sen tulee kuitenkin aina perustua vapaaehtoisuuteen ja pohjautua omaan valintaan. Josef Kochin (1995) mukaan seikkailu tapahtuu vieraassa ja vaativassa ympäristössä, usein luonnon ympäristössä. Ennen seikkailun alkamista, tulee suunnitella ja harkita alkavaa seikkailua tarkoin. Seikkailutilanteisiin liittyy toimintaa, josta on vaikea kieltäytyä, se on yllätyksellistä ja ennalta arvaamatonta. Seikkailussa tarjoutuu mahdollisuus ryhmässä harjoitella uusia rohkeutta vaativia tilanteita turvallisesti ja kontrolloidusti. Itsensä voittaminen kuuluu myös olennaisena osana seikkailuun. (Telemäki 1998, 42.)

Seikkailutoiminnasta käytettävät erilaiset käsitteet voivat helposti sekoittaa lukijaa. Tällä hetkellä käytössä ovat käsitteet seikkailukasvatus, seikkailuterapia, elämyspedagogiikka sekä toiminnallinen ja kokemuksellinen oppiminen. Elämyspedagogiikka (Erlebnispädagogik) liitetään lähinnä saksalaiseen ja hahnilaiseen perinteeseen, kun taas seikkailukasvatus (Adventure Education) viittaa englantilaiseen perinteeseen. Pienten lasten kanssa käytettävästä toiminnasta on luontevinta käyttää käsitettä seikkailukasvatus. (Kokljuschkin 1999, 30–31; Telemäki 1998, 43.)

3.2 Seikkailu varhaiskasvatuksessa

Mitä seikkailu varhaiskasvatuksessa on? Media on muodostanut meille eräänlaisen mielikuvan seikkailusta ja se on melkoisen kaukana siitä, miten päiväkodeissa seikkailua toteutetaan. Päiväkodeissa toteutettava seikkailu ei ole sitä, että kilpailaan siitä, kuka hurjempia temppuja uskaltaa tehdä, vaan päiväkodeissa toteutettava seikkailu on aivan arkista toimintaa. Seikkailukasvatusta voidaan käyttää hyvin monipuolisesti hyväksi opettamisessa ja oppimisessa. Jokaiselle ihmiselle seikkailu on hyvin omakohtainen kokemus, jokainen kokee seikkailun eri tavalla. (Kokljuschkin 1999, 10.)

Varhaiskasvatuksessa toteutettava seikkailu on melko uusi asia. Seikkailukasvatus varhaiskasvatuksessa kuvataan kasvatus- ja kasvuprosessiksi, jossa lapsi on kokonaisvaltaisesti mukana. Luonto tarjoaa lapsille mielekkään ja haasteellisen tavan oppia uusia asioita yhdessä toisten lasten kanssa toimittaessa. Toiminnallisuus on varhaiskasvatuksen seikkailussa tärkeässä asemassa, sillä silloin lapsi on siinä kokonaisvaltaisesti mukana. Lapsi oppii uusia asioita parhaiten itse tekemällä ja mitä pienemmästä lapsesta on kyse, sitä tärkeämpään asemaan nousee kokemusten ja elämysten kautta oppiminen. Kasvattajien tehtävänä on prosessin mahdollistaminen, käynnistäminen, seuraaminen ja tukeminen. (Kokljuschkin 1999, 30–31; Lehtonen 1998, 97.)

Seikkailukasvatus on tehokas keino kasvattaa lapsen itseluottamusta sekä vahvistaa luottamusta myös toisiin ihmisiin. Onnistumisten myötä motivaatio uuden oppimista kohtaan kasvaa. Seikkailukasvatuksessa lapset saavat harjoitella vastuunottamista omista tekemisistään turvallisessa ryhmässä. Perinteinen oppimisympäristö ei välttämättä ole kaikille paras mahdollinen tapa oppia, joten seikkailua voidaan hyödyntää kaikilla aisteilla oppimiseen. (Telemäki & Bowles 2001, 4-5; Kokljuschkin 1999, 34.)

3.3 Seikkailukasvatuksen tavoitteet

Varhaiskasvatuksen piirissä seikkailukasvatuksella voidaan tukea lapsen tiedollisia, motorisia ja sosiaalisia taitoja sekä kokonaispersoonallisuuden kehittymistä. Oikein toteutettuun seikkailuun voidaan yhdistää eri sisältöalueita kuten matemaatiikkaa, äidinkieltä ja luonnon tietoutta ja näin lapsi oppii toiminnan kautta. Seikkailussa voidaan opetella yhteistyötaitoja, joita tarvitaan ongelmanratkaisutilanteiden selvittämiseksi. Seikkailun suunnittelu ja toteutus vaativat huolellista suunnittelua sekä päteviä ohjaajia onnistuakseen hyvin. (Kokljuschkin 1999, 10, 35.)

Varhaiskasvatuksen seikkailun kannalta keskeisiä asioita ovat liikunnallisten taitojen kehittyminen, erilaisten lasten huomioiminen, yhdessä tekeminen, ongelmanratkaisutilanteiden ratkominen, jännitys, omien rajojen kokeileminen ja elämysten tarjoaminen turvallisissa puitteissa. Kun nämä tekijät ovat vuorovaikutuksessa keskenään, syntyy kokemuksellisen oppimisen voima eli elämyksellisyys. Keskeistä seikkailussa on sen yllätyksellisyys, mutta ohjaajan on osattava luoda lapselle turvalliset puitteet seikkailussa toimimiselle, liian pelottava asia voi olla lapselle este oppimiselle. (Kokljuschkin 1999, 35–36.) Oman opinnäytetyöni kannalta keskeiset seikkailukasvatuksen tavoitteet ovat yhteistoiminnallisuus, luonnossa toimiminen ja elämyksellisyys.

3.3.1 Lapsen yhteistyötaidot

Elämästä selviytymiseen tarvitaan paljon erilaisia taitoja, joista tärkeimpiä ovat yhteistyötaidot sekä kyky tulla toimeen erilaisten ihmisten kanssa eli sosiaalisen vuorovaikutuksen taidot. Seikkailussa lapsi voi harjoitella näitä taitoja aivan huomaamattaan, sillä oikein toteutettu seikkailu pitää sisällään erilaisia ongelmanratkaisutehtäviä, vastuunottoa, yhteisistä asioista päättämistä, tuen antamista toiselle sekä yhteisten tavoitteiden asettelua. (Kokljuschkin 1999, 42.)

Nyky-yhteiskunnassa on hyvinkin selkeästi havaittavissa se, että oman edun tavoittelu on yksi keskeisiä päämääriä elämässä. Suomalaisella sisulla ja korkealla

työmoraalilla tulee tehtävistä ja vastoinkäymisistä selvitä yksin ilman muiden apua. Tämä saattaa olla mallina myös monelle lapselle, joka kyllä valitettavan usein näkyy vaikeutena ottaa huomioon toisia lapsia. Paljon voi nykyaikana olla myös yksilapsisia perheitäkin, jolloin ei tarvitse kilpailla toisten huomiosta kotona. Seikkailutoiminta on kuitenkin luonteeltaan yhteistoiminnallista, sillä selviytyäkseen haasteista ja tehtävistä, tulee ryhmän toimia yhdessä yhteisen päämäärän saavuttamiseksi. (Kokljuschkin 1999, 42.)

Kasvattajan ei tule raivata ongelmia sivuun lapsen edestä vaan auttaa lasta ratkaisemaan ongelmia itse. Seikkailussa kohdataan erilaisia ongelmia ja haasteita, jotka on mitoitettu juuri lapsen ikätasolle sopivaksi. Ratkaistuaan ja selvittyään niistä, lapsi kokee onnistumisen iloja. Ongelmallisessa tilanteessa tarvitaan koko ryhmän yhteisiä voimavaroja käyttöön. Seikkailun yllätyksellisyys tuo myös eteensä erilaisia ongelmallisia tilanteita, jotka pitää ratkaista. Tekemällä kysymyksiä voi kasvattaja ohjailta lasten omaa ongelmanratkaisuprosessia oikeaan suuntaan. Oppimista tapahtuu itse oivaltamalla ja keksimällä ratkaisuja, joilla on vaikutusta lapsen itsetuntoon. Itse keksityillä ratkaisulla saavutetaan pysyviä oppimistuloksia ja ne edistävät jatkuvaa oppimista. (Kokljuschkin 1999, 44.)

3.3.2 Luonto tutuksi lapselle

Kaupunkilaislasten suhde luontoon on muuttunut, sillä lähiöiden valmiiksi suunnitellut ja rakennetut leikkipaikat saattavat lapselle olla niitä ainoita leikkipaikkoja ulkona. Lisäksi leikkipaikat ovat aikuisten suunnitteleamia, joten ne eivät välttämättä ole lapselle kovin virikkeellisiä. Leikkipaikkojen tulee herättää lasten luovuus ja innostus leikkimään, mutta sitä ne valitettavasti eivät tee. (Kokljuschkin 1999, 56.)

Lapset leikkivät nykyisin myös paljon sisällä pelaten erilaisia tietokone- ja Playstation-pelejä. Lapsia tulee rohkaista liikkumaan ja viettämään aikaa luonnossa ja tähän myös päivähoidossa tulee kiinnittää entistä enemmän huomiota. Valitetta-

van monet lapset kokevat luonnon vieraana ja pelottavana paikkana, koska oma-kohtaiset kokemukset saattavat puuttua kokonaan. He eivät myöskään välttämättä saata keksiä luonnossa mitään tekemistä, koska valmiit leikkikalut puuttuvat. (Kokljuschkin 1999, 56.)

Myönteiset asenteet luontoa ja luonnossa liikkumista kohtaan heräävät, kun toiminta luonnossa on leikinomaista, hauskaa, jännittävää sekä luo myönteisiä elämyksiä. Luonto saa aistit herkistymään. Jokainen kokemus auttaa näkemään, kuulemaan, haistamaan, maistamaan ja tuntemaan ympäröivää luontoa aina vain enemmän ja enemmän. Luontoa oppii rakastamaan ja suojelemaan sitä enemmän, mitä useimmin luonnossa liikkuu. (Honkonen & Karvonen 1995, 7.)

3.3.3 Elämyksen kokeminen

Elämys on voimakkaasti vaikuttava positiivinen tai negatiivinen kokemus, tapahtuma tai vastaava. Elämyksellisyys ja elämysten kokeminen on jokaiselle hyvin omakohtainen kokemus, se on itse koettava. Se, mikä toisesta saattaa tuntua jännittävältä ja pelottavalta, saattaa jollekin toiselle olla ihan tavallinen ja jokapäiväinen asia. Lapset saattavat kokea elämyksiä jo ratkaistaessa ongelmatilanteita. Seikkailussa tehtävien haasteet tulee olla mitoitettuna oikein lapsen kehitystasoon nähden, sillä liian korkealle asetettu tavoite tuntuu lapsesta turhauttavalta ja jos taas haaste on liian helppo, saattaa seurauksena olla kyllästyminen. Kun tarpeeksi monta elämystä laitetaan yhteen, saadaan aikaan seikkailu. (Kokljuschkin 1999, 49.)

Elämysten kokemisen kirjo on erittäin laaja. Elämyksen voi kokea jostakin hyvin pienestä asiasta kuten jonkin uuden asian oppimisesta tai uuden kokemisesta. Sen voi kokea myös jonkin kauniin näkemisestä. Toisaalta se voi olla myös jotakin yhtä kokonaisvaltaista kuin ihastuminen. Elämyksen voi kokea öisestä tunnelmasta, metsäretkestä, eväiden syömisestä metsäretken aikana, kevään ensimmäisistä aurinkoisista päivistä tai sateisesta metsästä tuoksuineen, makuineen ja äänineen. Yksi voi kokea elämyksiä mietiskelyn, hiljaisuuden tai lukemisen avulla, kun taas

joku toinen saavuttaa elämyksen ainoastaan jostakin äärimmäisen korkean riskitason toiminnasta. Elämykset painuvat mieleen sitä paremmin mitä kokonaisvaltaisemmin tässä hetkessä ollaan läsnä. Elämysten edellytys on, että asioita aistitaan koko keholla ja mielellä. Elämys voi olla jotain uutta, jota emme ole aikaisemmin kokeneet tai sitten se voi olla jotain vanhaa, jonka koemme uudella tavalla. Elämyksen voi kokea juuri silloin kuin sitä vähiten osaa odottaa. (Karppinen & Latomaa 2007, 13; Karvinen 1997, 26- 28.)

3.4 Ohjaajan/ kasvattajan rooli seikkailukasvatuksessa

Onnistuneen seikkailun kannalta on tärkeää, että ohjaaja itse eläytyy seikkailuun aidosti ja tunteella. Hänen tulee olla myös joustava ja pistää oma persoonansa täysillä mukaan. Ohjaajan on oltava oma itsensä kokevana ja tuntevana aikuisena. Näin hän saa lapsetkin helpommin mukaan seikkailuun. Pienten lasten kanssa työskenneltäessä luottamuksellinen suhde aikuisen ja lasten välillä on myös erityisen tärkeää. Näin lapset voivat turvallisista mielin hypätä seikkailun kiehtovaan maailmaan. Luottamuksellinen ilmapiiri rohkaisee lasta oppimiseen ja lapsi uskalttaa ilmaista myös tunteitaan paremmin. Lisäksi ohjaajan on oltava myös kannustava, turvallinen sekä luova. (Autio & Kaski 2005, 64- 66; Kokljuschkin 1999, 58; Telemäki 1998, 57.)

Seikkailun onnistumisen edellytyksenä on, että kasvattaja on tietoinen eri-ikäisten lasten kehitystasosta, minkälaiseen toimintaan heidän mahdollisuutensa riittävät. Saavuttaakseen kasvatuksellisia tavoitteita ja pystyäkseen hyödyntämään seikkailun tarjoamia mahdollisuuksia syvällisemmin, ohjaajan tulee suunnitella seikkailutoiminta monipuoliseksi ja juuri omalle ryhmälleen sopivaksi huomioiden juuri lasten kasvuolosuhteet sekä heidän senhetkisen kehitystasonsa. (Kokljuschkin 1999, 34, Telemäki 1998, 58.)

Lasten ryhmän ohjaaminen on erittäin haastavaa. Ilman hyvää ennakkovalmistautumista ohjaustilanne voi päättyä kaaokseen. Takataskuun kannattaa varata monta varasuunnitelmaa, sillä etenkin seikkailukasvatuksessa on varauduttava siihen,

että suunnitelmat eivät aina toteudu suunnitellulla tavalla. Seikkailukasvatuksen kannalta on tärkeää, että ohjaaja on tutustunut ryhmään ennakkoon, niin ettei ryhmän tarvitse enää testata ohjaajaa. (Autio & Kaski 2005, 63; Kokljuschkin 1999, 55.) Toimiessaan ensimmäisiä kertoja ohjaajana suunnitelmat ovat hyvä olla melko tarkkaan mietittynä ja tehtynä. Kun kokemusta tulee lisää ja oma ohjaamistyyli löytyy, pystyy asioita tekemään jo hieman rennommin. (Karvinen 1997, 52.)

Leikittäessä ja ohjattaessa lapsiryhmää luonnossa, on ohjaajalla oltava itsellään tietoa luonnosta ja sen toiminnasta. Lapset ovat luonnostaan uteliaita ja tiedonhaluksia, joten ohjaajan tulisi pystyä vastaamaan lapsen mieltä askarruttaviin kysymyksiin heti. Jos ei tiedä vastausta tai on epävarma siitä, niin lapsen kanssa voi ottaa yhdessä asiasta selvää myöhemmin. Luonnossa toimittaessa on otettava huomioon luonnonsuojelulliset näkökohdat, jotta ei vahingoitettaisi luontoa. Tämän vuoksi on jo pienestä pitäen hyvä opettaa lapsille jokamiehenoikeuksia ja niihin liittyviä velvollisuuksia. (Honkonen & Karvonen 1995, 10, 12.)

3.5 Seikkailun suunnittelu, valmistelu ja toteutus

Hyvän ennakkosuunnitelman tekeminen on onnistuneen seikkailun kannalta ehdottoman tärkeä. Ennakkosuunnitelma ei saa kuitenkaan olla liian sitova. Seikkailussa on oltava varaa erilaisille odottamattomille yllätyksille ja lapsen mielikuvitukselle, jotta elämyksellisyyden kokemiselle on oma mahdollisuutensa toteutua. Seikkailu pitää sisällään siis sekä suunniteltua että spontaania toimintaa. Tärkeintä on havainnoida lapsia seikkailun aikana ja suunnitelmia on kyettävä muuttamaan nopeastikin, mikäli lasten toiminta sitä edellyttää. Huonosti suunniteltu tai täysin suunnittelematon retki voi päättyä täydelliseen kaaokseen. (Karvinen 1997, 52; Kokljuschkin 1999, 61.)

Hyvän ennakkosuunnitelman pohjalta on sitten helppo lähteä toteuttamaan seikkailua. Kokljuschkin (1999) mukaan seikkailun valmistelu vie oman aikansa, sillä tulevaa seikkailua on hyvä pohjustaa lapsille hyvissä ajoin jo etukäteen, jotta se ei ole liian pelottava lapselle. Tämä on sitä tärkeämpää mitä pienemmästä lapsesta

on kyse. Lisäksi materiaalin hankinta ja erilaiset valmistelutyöt vievät oman aikansa.

Seikkailun toteuttamiselle on olemassa hyvin monia erilaisia tapoja. Pienten lasten kohdalla voidaan käyttää jotakin satua tai tarinaa seikkailun pohjana, jonka avulla lapset johdatetaan sisälle seikkailuun. Toinen tapa on kuunnella ja havainnoida lapsia, heidän leikkejä ja kiinnostuksen kohteita. Näistä voidaan sitten saada kehystarina seikkailulle. (Kokljuschkin 1999, 61.)

Onnistuneen seikkailun kannalta on erittäin tärkeää, että jo valmisteluvaiheessa on olemassa selkeä kuva siitä, mihin seikkailulla pyritään. Onko tarkoituksena saada ryhmä toimivammaksi vai onko päämääränä erilaisten tiedollisten valmiuksien opettaminen? Vai annetaanko hieman villeille lapsille mahdollisuus kokeilla omia rajojaan turvallisesti ja ilman turhia kieltoja? Seikkailukasvatuksella on olemassa monia eri tavoitteita. Sisältö ja keinot määräytyvät tehtävän, tavoitteen, lasten ja ympäristön yhteisvaikutuksesta. (Kokljuschkin 1999, 62.)

4 SEIKKAILUVIIKON SUUNNITTELU JA VALMISTELU

Alustavasti olin jo hyvin aikaisessa vaiheessa suullisesti tiedustellut Hollolan kunnan päivähoitopäälliköltä mahdollisuutta toteuttaa seikkailuviikko jossakin Hollolan kunnan päiväkodissa. Halusin toteuttaa seikkailun viisivuotiaiden parissa, sillä olen paljon työskennellyt juuri tämän ikäisten lasten kanssa. Pehdyin nyt ensimmäisen kerran seikkailukasvatukseen, joten en kokenut omaavani vielä riittäviä valmiuksia toteuttaa seikkailua 3- 4- vuotiaiden tai jopa nuorempien lasten kanssa. Aihetta tutkiessani havaitsin, että esikouluikäisille lapsille seikkailukasvatusta oli jo järjestetty. Kartoitin Hollolan kunnan päivähoitoyksiköitä, missä seikkailu olisi mahdollista toteuttaa. Eräässä päivähoitoyksikössä oli 8 viisivuotiasta, joten se osoittautui seikkailun kannalta ihanteelliseksi ryhmäksi.

Otin yhteyttä päiväkodin johtajaan ja kysyin häneltä mahdollisuutta järjestää seikkailuviikko viisivuotiaille lapsille kyseisessä päiväkodissa. Päiväkodin johtaja oli

erittäin kiinnostunut asiasta. Menin tapaamaan päiväkodin henkilökuntaa ja esittelin ideani seikkailuviikosta. Päiväkodin työntekijät lupautuivat mukaan seikkailutoimintaan. Esittelin heille alustavan version suunnitelmastani, jota he pitivät erittäin hyvänä ja tarpeellisena juuri heidän ryhmänsä kannalta. Keskustelin päiväkodin työntekijöiden kanssa myös käytännön asioista, kuten mm. eväiden hankkimisesta. Päiväkodin henkilökunta lupautui hankkimaan seikkailuviikon aikana tarvittavat retkievää. Sovin päiväkodin henkilökunnan kanssa seikkailuviikon ajankohdasta. Seikkailuviikko toteutettiin syksyllä 2007 lokakuun toisella viikolla. Toimintaan lähti mukaan 8 viisivuotiasta ja yksi päiväkodin työntekijä.

Kysyin päiväkodin työntekijöiltä, onko heillä ollut syksyn mittaan jotakin tiettyä teemaa jonka parissa päiväkodissa on työskennelty. Pyysin seurailemaan lasten leikkejä ja jos sieltä nousisi esiin jokin lapsia koskettava teema, jonka ympärille olisi helppo rakentaa tuleva seikkailu. Lapset olivat kiinnostuneita aaveista. Kävin hakemassa kirjastosta aavekirjoja, joita pyysin henkilökuntaa lukemaan. Aave-teema oli oikein sopiva, koska syksy oli jo pitkällä ja loka-marraskuun vaihteessa vietettiin halloween-juhlia. Lisäksi se on niin tytöistä kuin pojistakin kiinnostava aihe, joten siihen on helppo motivoida lapsia. Seikkailun aiheen tulee olla kiinnostava niin tytöistä kuin pojistakin, jotta lapset saa lähtemään seikkailuun mukaan.

Useaan otteeseen kävin etsimässä päiväkodin läheltä sopivaa maastoa seikkailun toteuttamiselle, joka sitten lopulta löytyi päiväkodista saadun vihjeen perusteella. Kävin yhdessä päiväkodin työntekijän kanssa tutustumassa maastoon ja samalla suunnittelin seikkailuratojen paikat ja kulkureitit. Sitten tuli kehitellä kehyskertomus Albert-aaveen ympärille, jotta saisin päivät linkittymään toisiinsa. Valmistelin viikon aikana tarvittavaa materiaalia, kysyin erilaiset tarvittavat luvat, kuten luvan makkaranpaistoon. Vanhemmilta kysyin luvan käyttää seikkailuviikon aikana otettavia valokuvia valmiissa oppinäytetyössä.

Seikkailuviikolle tarvittavan materiaalin paljous yllätti hieman minut. Sen valmistaminen vei melkoisesti aikaa. Ensin oli keksittävä seikkailun kehyskertomus, jonka ympärille seikkailu rakentui. Tämän jälkeen valmistin kirjeet sekä tehtävä-

rasteille ohjetaulut. Kirjeet kirjoitin tavalliselle paperille ja ohjetaulut kirjoitin pahville, jotka sitten laitoin kontaktimuoviin. Tämä sen takia, että jos olisi sattunut satamaan, niin kontaktimuovi olisi suojannut tauluja.

Yksi omassa seikkailussani tarpeellisin asia olivat köydet. Köysien avulla rakensin erilaisia esteratoja. Köysiä oli hankittava riittävästi, sillä en yhtään osannut arvioida, miten paljon niitä tarvitsin. Osan köysistä ostin itse, osan sain muutamasta päiväkodista lainaksi. Köysiä oli eripituisia ja paksuisia riippuen mihin tarkoitukseen niitä tarvitsin.

Päiväkodilta sain Hollolan kunnan metsätyönjohtajan nimen ja yhteystiedot. Soitin metsätyönjohtajalle ja kysyin lupaa makkaranpaistoon eräällä Hollolan kunnan urheilukentällä. Sain luvan paistaa makkaraa päiväkodin läheisyydessä olevalla kentällä, kunhan vain muistimme turvallisuuden.

5 SEIKKAILUVIIKON TAVOITTEET, TOTEUTUS JA HARJOITTEET

Opinnäytetyöni tavoitteena oli suunnitella, organisoida ja toteuttaa yhden viikon mittainen seikkailu päiväkotikäisille lapsille. Opinnäytetyöni tarkoitus on kuvata seikkailuviikon suunnitteluun ja toteuttamiseen liittyvää toimintaa siten, että lasten parissa työskentelevä henkilö voi käyttää opinnäytetyötäni apuna, toteuttaessaan seikkailuviikkoa päiväkotikäisille lapsille. Toteuttamani seikkailuviikko on suuntaa antava ja seikkailuviikkoa suunnitteleva henkilö voi muokata kuvaamaani toimintaa omiin tarpeisiinsa sopivaksi.

Toiminnallisen seikkailun tavoitteina oli harjoitella yhteistoiminnallisuutta erilaisen harjoitteiden avulla. Seikkailun tavoitteena oli tarjota kohderyhmälle mahdollisuus luontoon tutustumiseen, luonnossa liikkumiseen sekä siellä viihtymiseen. Tavoitteina oli myös mahdollistaa lapsille positiivisten luontokokemusten syntyminen. Jännityksen ja elämysten kokeminen on jokaiselle hyvin henkilökohtainen asia, mutta sekin oli yksi toiminnan tavoitteista. Lisäksi tarkastelun kohteena oli myös oma toimintani seikkailun ohjaajana.

Seikkailuviikko toteutettiin syksyllä 2007 lokakuun toisella viikolla eräässä päiväkodissa Hollolassa. Toimintaan osallistui päiväkodin kahdeksan 5-vuotiasta lasta sekä yksi päiväkodin työntekijä. Seikkailu toteutettiin maanantaista perjantaihin ja päivittäinen toiminta-aika ajoittui klo 8.30–11 väliseen aikaan. Maanantaina virittäydyimme seikkailuun juttelemalla, tutustumalla ja tekemällä lipun yhteistoiminnallisesti. Tiistaina alkoi vasta varsinainen seikkailu. Keskiviikko oli seikkailupäivä erilaisine köysiratoineen. Torstaina oli luontopolku ja seikkailun päätös. Perjantai oli varattuna seikkailun purkamiseen.

Seuraavaksi esittelen viikon aikana käyttämiäni yhteistoimintaharjoitteita yksityiskohtaisemmin, kuten annetut ohjeet ja säännöt, välineet ja yhteistoimintaharjoitteiden tavoitteet.

5.1 Maanantai; virittäytyminen seikkailuun

Virittäytyminen tulevaan seikkailuun alkoi lasten kanssa keskustelulla sekä esittelyillä. Aluksi oli keskustelua tulevasta viikosta ja jokamiehen oikeuksista. Keskustelimme mitä kaikkea metsässä saa tehdä ja mitä taas ei saa tehdä. Tämän jälkeen aloitimme lipun valmistuksen. Lasten tehtävänä oli yhteistoiminnallisesti askarrella ryhmälle oma lippu seikkailuviikkoa varten. Pöydälle oli varattuna materiaalia ryhmän oman lipun tekemistä varten, sormivärit, iso lakana, sakset, nauvoja, vasaroita ja keppi. Lapset valitsivat itse istumapaikan pöydän äärestä, pojat hakeutuivat istumaan vierekkäin, tytöt istahtivat kohdallaan oleville tuoleille.

Lapset aloittivat lipunvalmistuksen innokkaina. He saivat ison lakanan ja kepin ja yhdessä mietimme, miten lippu kiinnitetään keppiin. Lapset tekivät yksittäin ehdotuksia ja miettivät yhdessä lipun valmistukseen liittyviä asioita. Lipun värittämisessä ei vielä ollut yhteistoiminnallisuutta näkyvissä. Lapset eivät tehneet yhdessä suunnitelmaa lipun värittämisestä, vaan jokainen lapsi maalasi lippua omalta kohdaltaan.

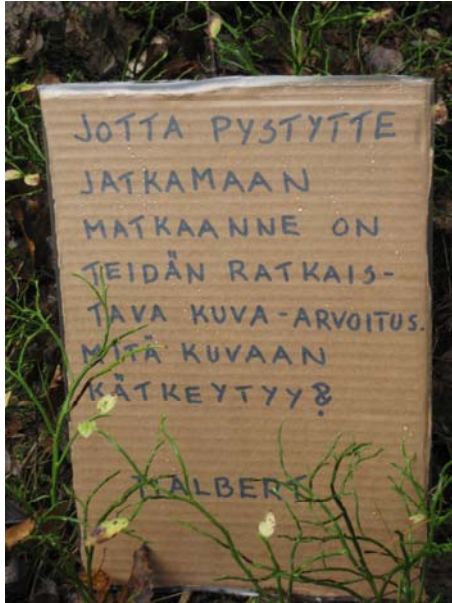

Kuva 1. Lipun valmistaminen

5.2 Tiistai; varsinainen seikkailu alkoi

Tiistai-aiamuna lapset tulivat päiväkodille ja seikkailupäivän aluksi oli tarkoitus hakea edellisenä päivänä tehty lippu varastosta. Menimme hakemaan lippua varastosta, josta sitä ei kuitenkaan löytynyt. Varastosta löytyi vain kirje, jossa oli viesti Albert-aaveelta (liite 4). Viestissä Albert- aave kertoi lapsille vieneensä heidän tekemänsä lipun salaiseen piilopaikkaansa Aavevuoren metsään. Viestissä Albert- aave kehotti lapsia olemaan rohkeita ja toimimaan yhteisesti ryhmänä, jotta he selviytyisivät erilaisista esteistä matkan varrella ja löytäisivät kadonneen lipun. Lapset löytäisivät lipun seuraamalla aaveen viitasta jääneitä kangassuikaleita.

Ensimmäinen yhteistoimintaharjoite päivän aikana oli kuva-arvoituksen ratkaiseminen (liite 5). Metsästä löytyi piirustusluset, värikynät ja värityskuva. Tehtävästä keskusteltiin lasten kanssa ja lapset tekivät ehdotuksia tehtävän ratkaisemiseksi. Lapset keksivät nopeasti, että ratkaistakseen kuva-arvoituksen, heidän tuli värittää kuvan numeroidut alueet värityskynällä. Ensimmäisenä tehtävän ratkaisseet lapset alkoivat pian neuvoa hitaampia lapsia. Tehtävän ratkettua, keskustelimme vielä yhdessä tarkemmin siitä, mitä kuvaan kätkeytyi.

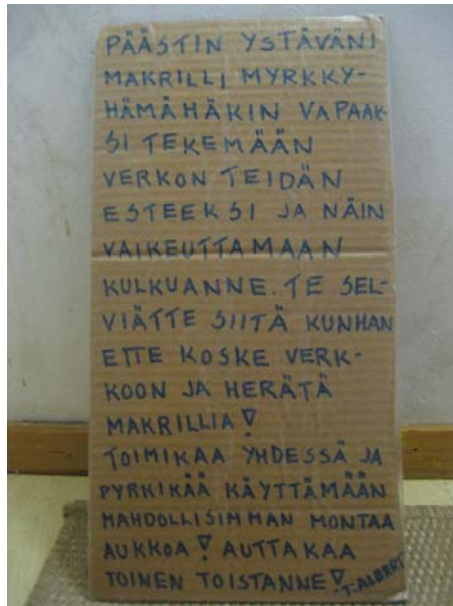

Kuva 2. Kuva-arvoituksen ohje

Kuva 3. Kuva-arvoituksen ratkomista

Kun lapset olivat ratkaisseet kuva-arvoituksen, he lähtivät seuraamaan aaveen viitasta jääneitä kangassuikaleita. Kuljettuaan hetken lapset löysivät uuden tehtävän ohjeen. Seuraava harjoite oli kulkea läpi myrkkyhämähäkinverkon. Kahden puun väliin oli viritetty köysistä ”hämähäkinverkko”, jossa oli erikokoisia aukkoja. Ryhmän tuli kulkea aukkojen läpi koskematta verkkoon. Ne, jotka pääsivät verkon läpi, jäivät seisomaan verkon toiselle puolelle ja auttoivat muita pääsemään verkon läpi.

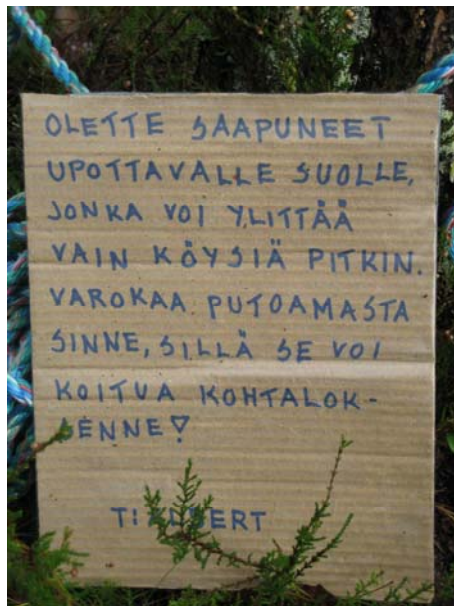
Kuva 4. Hämähäkinverkon ohje

Kuva 5. Myrkkyhämähäkinverkko

Ryhmän pojat olivat niin innokkaita ja malttamattomia, että he riensivät läpi verkon ennen kuin kaikki lapset olivat päässeet paikalle lukemaan Albert-aaveen jättämää ohjetta tehtävän ratkaisemiseksi. Pyysin poikia palaamaan takaisin ja luimme yhdessä tehtävän ohjeen. Aave kehotti lapsia toimimaan yhdessä, jotta kaikki lapset pääsisivät verkon läpi. Ensimmäisenä verkon läpi kulkeneet lapset neuvoivat jäljessä tulevia. Lapset myös pohtivat yhdessä, miten ohjaajien reput saadaan verkon läpi.

Päivän kolmas harjoite oli kulkea yli upottavan suon. Kahden puun väliin oli viri-
tetty ylä- ja alaköysirata. Lasten tuli kulkea alaköyttä pitkin pitäen yläköydestä
kiinni. Samalla tuli varoa, ettei putoa köysiltä alas suohon. Tehtävä tuntui pojista
helpolta, mutta osa tytöistä koki tehtävän vaikeaksi ja jännittäväksi. Pojat kannus-
tivat tyttöjä kulkemaan suon yli. Ohjaaja auttoi suon yli lapsen, jota ylitys eniten
jännitti. Toisten lasten positiivinen kannustaminen rohkaisi viimeisenkin lapsen
suon yli. Lapset riemuitsivat suoriuduttuaan tehtävästä onnistuneesti. Päivän
päätteeksi söimme eväät ja lapset saivat vielä leikkiä vapaasti metsässä. Yhteises-
sä vapaassa leikissä lapset menivät kaikki yhdessä upottavan suon köysille kiipei-
lemään.

Kuva 6. Upottavan suon ohje

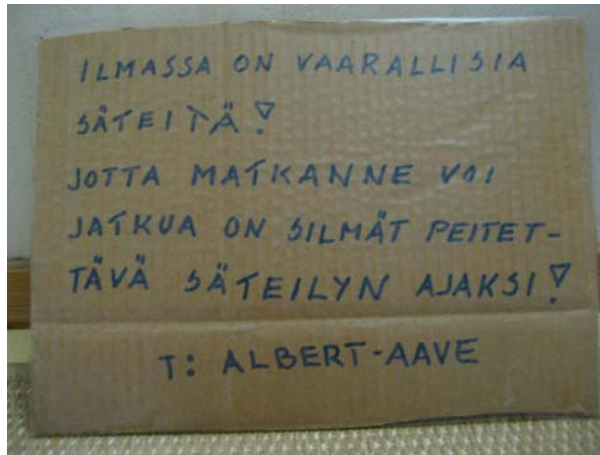

Kuva 7. Upottava suo

5.3 Keskiviikko; seikkailupäivä

Keskiviikko-aamuna lapset kokoontuivat jälleen päiväkodille ja menimme varastolle etsimään kadonnutta lippua. Lasten tekemää lippua ei vielä löytynyt varastosta. Sen sijaan varastossa oli jälleen viesti Albert-aaveelta (liite 6). Viestissä Albert-aave kehuu lasten selvinneen hienosti edellisen päivän haasteista. Hän kehotti jatkamaan lipun etsimistä ja seuraamaan jättämiään jälkiä.

Lapset lähtivät seuraamaan Albert-aaveen viitasta jääneitä kangassuikaleita. Lapset saapuivat sokkoradalle. Metsään puiden väliin oli vedetty pitkä köysi. Kolmannen seikkailupäivän ensimmäinen haaste oli seurata sokkona puiden väliin vedettyä köyttä. Ensin luimme yhdessä aaveen jättämän ohjeen sokkoradan kohdalta. Ohjeessa lapsia kehoitettiin kulkemaan sokkona. Yhdessä mietimme, miten silmät peitetään. Lapset tekivät omia ehdotuksia silmien peittämisestä. Yhteisesti valitsimme ehdotuksen, jonka mukaisesti lapset pitivät itse silmiä kiinni.

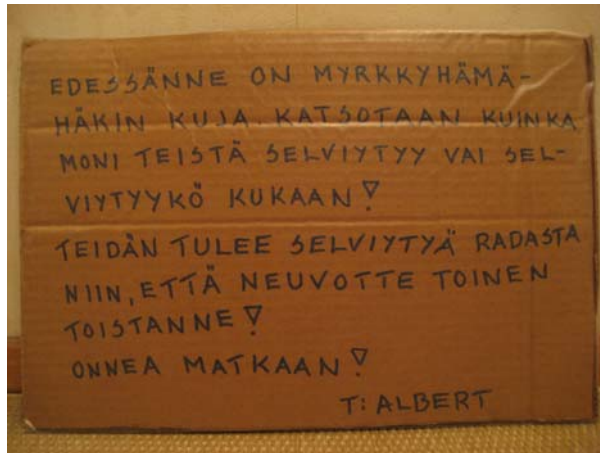

Kuva 8. Sokkoradan ohje

Kuva 9. Sokkorata

Sokkoradan jälkeen matka jatkui jälleen seuraten Albert-aaveen jättämiä jälkiä. Saavuimme seuraavan haasteen luo, joka oli myrkkyhämähäkin kuja. Pysähdyimme lukemaan Albert-aaveen jättämän ohjeen. Ohjeessa Albert jälleen korosti lapsille, että heidän tulee neuvoa toinen toistansa. Aluksi mietimme yhdessä, miten esteestä selviämme. Pysähdyimme myös pohtimaan, olivatko lapset auttaneet seikkailun aikana toisiansa. Mietimme myös yhdessä, miksi toisten huomioiminen ja auttaminen ovat niin tärkeää. Yhteisesti päädyimme sellaiseen ratkaisuun, että joku lapsista menisi kujan läpi ensimmäisenä ja hän neuvoisi seuraavaa kujan ylittäjää.

Kuva 10. Myrkkyhämähäkin kujan ohje

Kapealle polulle oli tehty erilaisia esteitä puupalikoista ja lasten tuli kulkea myrkkyhämähäkinkuja silmät peitettynä toisten lasten opastaessa kujan läpi. Polulla oleviin esteisiin ei saanut osua. Lapset eivät kuitenkaan halunneet, että heidän silmiä peitetään, vaan he pitivät itse silmiä kiinni. Lopuksi ohjaaja kulki kujan läpi silmät peitettynä lasten antaessa neuvoja. Lasten antamat ohjeet olivat tarkkoja ja ohjaaja kulki kujan läpi helposti osumatta esteisiin.

Kuva 11. Myrkkyhämähäkin kuja

Tehtävästä selvittyämme lähdimme jälleen eteenpäin. Lapset olivat edelleen malttamattomia ja halusivat jatkaa lipun etsimistä. Kuljettuamme hetken matkaa saavuimme ”aavevuoren” kalliolle. Kallion juurella oli ohje, jonka mukaan lasten tuli kiivetä vuoren huipulle löytääkseen seuraavan johtolangan. Tehtävästä selviytyminen edellytti jälleen yhteistyötä ja toisten huomioimista. Ohjaaja painotti, että jos joku tarvitsee apua, niin häntä autetaan.

Kuva 12. Kiipeämisen ohje

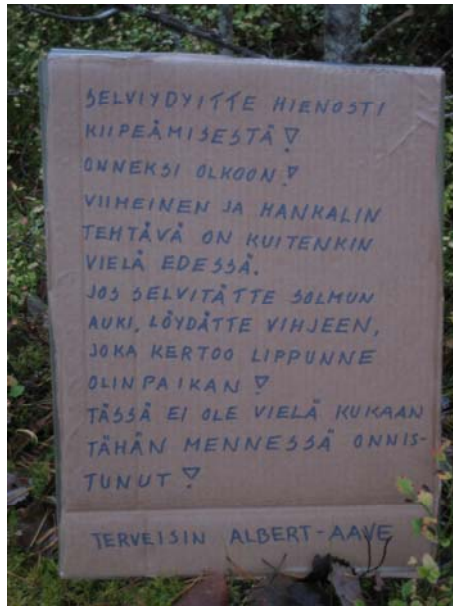
Metsään oli vedetty kaksi eripituista köyttä. Toinen köysi oli sijoitettu rinteén jyrkkään kohtaa ja toinen köysi oli rinteén loivassa kohdassa. Lapset asettuivat jonoon ja lähtivät kiipeämään rinnettä pitäen kiinni köydestä. Vilkkaammat pojat kipusivat ensimmäisenä rinteén ylös ja unohtivat jäljessä seuraavat hitaammat lapset. Poikia muistutettiin, että esteistä tuli selvitä yhteisesti ryhmänä. Lapset kipusivat rinnettä ylös ja saavuttuaan ensimmäisen köyden loppupäähän, lapset pysähtyivät auttamaan jäljessä tulevia.

Kuva 13. Kiipeäminen

Aavevuoren kallion päältä löytyi jälleen kangassuikaleita Albert-aaveen viitasta. Lapset lähtivät seuraamaan merkkejä ja saapuivat seuraavan haasteen luokse. Keskiweekko-päivän viimeinen haaste oli köysimytyn selvittäminen. Albert-aaveen jättämässä ohjeessa onniteltiin lapsia siitä, että he selvisivät kiipeämisestä ja pääsivät Aave-vuoren kalliolle. Albert-aave kertoi ohjeessa päivän viimeisestä ja hankalimmasta tehtävästä. Tehtävän selvittämisen jälkeen he saivat viimeisen vihjeen, joka kertoo kadonneen lipun olinpaikan.

Maasta löytyi solmussa oleva köysimytty. Ohjeen mukaan lasten tuli avata solmu ja näin he löytäisivät viimeisen ja ratkaisevan vihjeen. Köysimyttyssä oli kahdeksan samanmittaista köydenpätkeä. Jokaisen köyden päässä oli pahvilappu, jossa oli lapsen nimi, pahvin toisella puolella oli yksi sana. Mytässä oli kahdeksan pahvista lappua ja niissä olevista sanoista muodostui lause, joka kertoi kadonneen lipun olinpaikan (liite 7).

Kuva 14. Köysimytn ohje

Kuva 15. Köysimytty

Köysimytn selvittäminen vaati lapsilta yhteistoiminnallisuutta ja lasten tuli toimia yhdessä ryhmänä saadakseen mytyn solmun auki. Jokainen lapsi hahmotti heti pahvilapuissa olevan oman nimen. Saadakseen oman nimetyn pahvilapun, lasten tuli päätellä yhdessä, miten köydet kulkevat ja miten solmun saa auki. Tehtävän ratkaiseminen vaati lapsilta runsaasti yhteistä pohtimista ja keskinäistä vuorovaikutusta. Kun köysimytty oli avattu ja jokaisella lapsella oli oma nimetty pahvilappu, pohdimme yhdessä missä vihje lipun löytymiseksi on. Joku lapsista

keksi, että nimen takana on sana ja että sanoista muodostuu lause. Lapset asettuivat jonoon, siten, että sanoista muodostui looginen vihje lipun löytymiseksi. Kun vihje oli ratkennut, lapset lähtivät etsimään lippua vihjeen mukaisesti. Vihjeessä sanottiin, että lippu löytyy ison kiven takaa.

Kuva 16. Köösimytyn selvittelyä

Lapset löysivät lipun, keksipaketin ja Albert-aaveen jättämän kirjeen (liite 8). Kirjeessä onnitiin lipun löytymisestä ja siitä, että lapset toimivat rohkeasti selvittäessään aaveen tekemät esteet. Albert-aave kertoi lapsista tulleen nyt Aavevuoren metsän valtiaita osoittamansa rohkeuden, yhteistyökyvyn ja neuvokkuuden ansiosta. Albert pyysi kirjeessä vielä anteeksi, että oli varastanut lasten lipun ja kertoi vain lainanneensa sitä, koska lippu oli niin hieno. Hän kertoi myös olevansa ihan kiltti kummitus ja jatkavansa matkaa etsimään toisia yhtä rohkeita lapsia kuin Aavevuoren seikkailijat ovat olleet. Päivän päätteeksi juhlimme lipun löytymistä, söimme eväät ja lapset saivat leikkiä vapaasti metsässä. Jokainen lapsi halusi vuorollaan pitää lippua ja tutkia vielä millaisen lipun he olivat tehneet.

5.4 Torstai; luontopolku ja seikkailun päätös

Torstai-aamuna lapset hakivat löytyneen lipun päiväkodin varastosta ja löysivät samalla kirjeen Albert-aaveelta (liite 9). Kirjeessä Albert-aave kertoi, että hän on tehnyt lapsille metsään luontopolun ja kun lapset suorittavat luontopolun tehtävät,

niin he saavat tehdä yhdessä jotakin mukavaa. Albert-aave oli käynyt tuomassa varastoon lapsille makkaraa ja ketsuppia. Lapset löysivät makkarat ja ketsupin ja arvasivat, että ohjelmassa olisi makkaranpaistoa metsässä.

Lähdimme yhdessä metsään, jonne oli rakennettu luontopolku. Metsään oli laitettu punaisia nauhoja, joita seuraamalla lapset kulkivat metsässä ja pysähtyivät vastaamaan polun varrella oleviin luontoaiheisiin kysymyksiin. Lähimaastossa polun varrella oli 9 rastia, joissa kysyttiin erilaisia luontoon liittyviä asioita (liite 10). Rasteilla oli kysymyksiä liittyen puihin, metsämarjoihin, sieniin, eläimiin ja jokamiehenoikeuksiin. Luontopolulla vastailtiin rasteilla esitettyihin kysymyksiin sekä keskusteltiin kyseisestä aiheesta yleisemminkin. Luontopolun aikana lapsilla oli mukana seikkailua varten tehty lippu, joka aamulla oli haettu varastosta. Aamun kirjeessä Albert-aave kehotti lapsia kantamaan lippua vuorotellen ja lasten tuli yhdessä miettiä lipunkantovuorot. Luontopolun aikana lapset kiirehtivät eteenpäin ja heillä oli selvästikin mielessä tuleva makkaranpaisto.

Torstai-päivän huipentumana oli nuotion tekeminen ja makkaranpaisto. Nuotiopuut ja muut tarvittavat välineet olivat valmiina lähistöllä. Lapset miettivät yhdessä ohjaajan kanssa, missä makkaraa voisi turvallisesti paistaa. Keskustelimme nuotion tekemiseen liittyvistä asioista ja jokamiehenoikeuksista. Valitsimme makkaranpaistopaikaksi metsän vieressä olevan hiekkakentän, jonka läheisyydessä oli lampi. Teimme yhdessä nuotion ja lapset vuolivat itselleen makkaranpaistotikut. Ohjaajalla oli mukana muutama puukko sekä perunankuorimaveitsiä, joilla lasten oli helppo harjoitella vuolemista. Ohjaaja auttoi lapsia tarvittaessa makkaratikkujen vuolemisessa. Makkaranpaisto oli lapsille mieluista ja kaikki lapset osallistui-
vat innokkaasti nuotion sytyttämiseen ja makkaratikkujen vuolemiseen.

Kuva 17. Makkaran paistoa

Paistettuamme makkarat, mietimme yhdessä, mitä nuotiolle tämän jälkeen pitäisi tehdä. Lapset keksivät erilaisia ratkaisuja nuotion sammuttamiseksi. Nuotion sammuttamiseen käytettiin läheisestä lammesta haettua vettä. Lopuksi siivosimme yhdessä makkaranpaistoalueelta omat jälkemme. Seikkailumme päättyi aurinkoisissa merkeissä päiväkodin pihalla. Lapset asettuivat vielä seikkailun päätteeksi yhteiskuvaan. Lapset halusivat, että valokuva lähetettäisiin myös Albert-aaveelle muistoksi rohkeista seikkailijoista.

Kuva 18. Aavevuoren seikkailijat seikkailun jälkeen

5.5 Perjantai; seikkailuviikon purku

Tietoisuus ohjelman päättymisestä käynnistää ryhmän jäsenissä alitajuisen surutyön varsinkin silloin, jos ryhmään liittyy myönteisiä kokemuksia. Irrottautuminen itselle tärkeäksi koetusta ryhmästä on vaikeaa silloin, kun se on merkinnyt paljon henkilölle. Ryhmän erotyössä on hyvä olla tietoinen ryhmän hyvistä yhteisistä kokemuksista, jotka ovat muuttuneet muistoiksi jo päättämishetkessä. (Aalto 2000, 97.) Purkamisella tarkoitetaan tehtävän jälkeistä keskustelua osanottajien tunteista ja kokemuksista. Purkamisen tärkein tavoite on se, että jokainen voisi kokea, että hänen tunteensa on ymmärretty ja hyväksytty eli otettu vakavasti. Yhteistoimintaharjoitteet käynnistävät osanottajissa tunteita. Yhdessä koetut onnistumiset, ongelmaratkaisujen vaikeus, pettymykset, suunnittelun ilo ja vaikeus, mukana olemisen tunne tai huomiotta jääminen, yhteishengen lisääntyminen, sitoutuminen ja hullut tilanteet synnyttävät paljon tunteita, joihin kannattaa tutustua ja jotka on mielekästä purkaa. (Aalto 2000, 120, 281.)

Jokaisen seikkailupäivän jälkeen lapset kokoontuivat keskustelemaan päivän aikana koetuista asioista. Perjantaina kokoonnuimme vielä keskustelemaan menneestä viikosta ja yhdessä koetusta seikkailusta. Seikkailuviikon purku alkoi keskustelulla kuluneesta viikosta. Pöydälle oli varattu piirustuspaperia ja värikynät, jokainen ”seikkailija” sai piirtää jotakin viikkoon liittyvää. Lopuksi ne ketkä halusivat, saivat kertoa piirtämästään kuvasta tarinan, jonka aikuinen kirjasi ylös sanasta sanaan. Aivan viimeiseksi jokainen kertoi vielä mikä viikon aikana oli ollut hausointa, ikävintä ja pelottavinta.

5.6 Seikkailuviikon harjoitteiden tavoitteet

Yhteistoimintaharjoitukset tutustuttavat ihmisiä toisiinsa toisella tavalla kuin yhdessä puhuminen ja pelkkä esittäytyminen. Yhdessä tekeminen avaa uusia näkökulmia muihin ja yhdistää ihmisiä toisenlaisten asioiden kautta kuin arjen tehtävät. (Aalto 2000, 280.) Seikkailun ensimmäisen päivän tavoitteena oli saada ryhmä toimimaan yhdessä ja näin virittäytyä tulevaan seikkailuun.

Yhteistoimintaharjoitteet ovat ryhmän yhdessä suorittamia tehtäviä, joilla on selkeä tavoite. Yleensä niihin liittyy myös yksi tai useampia ongelmanratkaisutilanteita. Eri harjoitteet työstävät ryhmän toiminnan ja yhdessä olemisen kannalta eri alueita. Useimpiin tarvitaan ongelmanratkaisukykyä, toisissa painottuu yhdessä tekemisen hauskuus, toisissa luottamus ja turvallisuus. Osassa harjoitteissa painottuu luovuus ja tiettyjen taitojen omaaminen, jotkut harjoitteet vaativat fyysistä suorituskykyä, joissakin harjoitteissa taas korostuu keskinäinen huolenpito. (Aalto 2000, 281–282.)

Tiistai- päivän tavoitteena oli harjoitella ongelmanratkaisutaitoja sekä yhteistoiminnallisuutta. Yhdessä tekeminen ja ongelmanratkaisujen tuottaminen, onnistuminen ja tutustuminen toisiin vahvistavat ryhmän yhteenkuuluvuuden tunnetta (Aalto 2000, 280). Päivän tavoitteena oli myös oppia toisten huomioimista ja kannustamista. Lisäksi tavoitteena oli itsensä voittaminen ja jännityksen virittäminen.

Kun ihmiset alkavat tuntea toisiaan paremmin ja luottavat enemmän toisiinsa, nousevat esiin myös ryhmäroolit, jotka välttämättä eivät näy arjessa. Joku on johtaja ainesta, toinen on hyvä kuuntelija, kolmas on ideoija jne. Ryhmässä toimiesamme saamme kenties kiinni sellaisesta ominaisuudesta, jota emme tienneet olemassa olevankaan. Tämä piirre voi aktivoitua kokemuksen jälkeen myös muilla elämän osa-alueilla. Roolien selkeytyminen ryhmässä lisää ryhmän turvallisuutta. (Aalto 2000, 281.) Keskiviikkopäivän tavoitteena oli yhteistoiminnallisuus, ongelmanratkaisutaitojen kehittyminen, uskallus, itsensä voittaminen ja toisten kannustaminen. Lisäksi tavoitteena oli ”kaverin” kuuntelu ja toisille ohjeiden antaminen. Kiipeämisen tavoitteena oli motoristen taitojen kehittäminen. Köysimyyty-tehtävän tavoitteena oli lisäksi oman nimen hahmottaminen.

Yhdessä tekeminen on hauskaa. Yhteiset kimmellukset, oivallukset, hullut ratkaisut, onnistumisen ilo, yhdessä yrittämisen riemu ja me hengen kasvaminen tuottavat hulvattomia ja hauskoja hetkiä. Yhteistoimintaharjoitteita tehtäessä ei yleensä juuri näe turhautuneita tai tylsistyneitä kasvoja. Osanottajat eivät ota iloa irti elämästä vaan tuovat sen siihen. (Aalto 2000, 280.) Torstai-päivän ja luontopolun

tavoitteena oli luontotietouden lisääminen sekä jokamiehenoikeuksien kertaaminen.

Ohjelmalla tarkoitetaan Aallon (2000) mukaan toiminnallisien menetelmien toteuttua kokonaisuutta aina yhden harjoitteen tilaisuudesta useita päiviä kestäviin prosesseihin. Suunnittelu on hyvin toteutetun ja onnistuneen ohjelman perusta. Kaikki ohjelmien rakentelut lähtevät tavoitteiden asettamisesta. Tavoitteiden asettelun ja suunnittelun pohjana on neljä asiaa: ohjelman perusluonne ja tema, kohderyhmä ja toimintaympäristö. (Aalto 2000, 31.) Torstai-päivän tavoitteena oli kädentaitojen harjaannuttaminen sekä elämyksellisyys.

6 SEIKKAILUVIIKON ARVIOINTI

6.1 Tavoitteiden saavuttaminen

Seikkailuviikolle olin asettanut tavoitteiksi yhteistoiminnallisuuden, luonnossa toimimisen sekä elämyksellisyyden. Seikkailuviikko koostui erilaisista yhteistoimintaharjoitteista. Yhteistoimintaharjoitteet ovat tehtäviä, jotka suoritetaan yhdessä ryhmän jäsenten kanssa. Ihanteellisinta olisi, että kaikki ryhmän jäsenet voivat osallistua harjoituksen suorittamiseen. Yhteinen jaettu onnistumisen, hyväksytyksi tuleminen tunne sekä ilo kertautuvat sekä yksityisen että kaikkien kohdalla. (Aalto 2000, 280.) Seikkailuviikko oli erittäin onnistunut ja asettamani tavoitteet saavutettiin viikon aikana. Elämästä selviytymiseen tarvitaan paljon erilaisia taitoja, joista tärkeimpiä ovat yhteistyötaidot sekä kyky tulla toimeen erilaisten ihmisten kanssa eli sosiaalisen vuorovaikutuksen taidot. Seikkailuviikon aikana lapset saivat harjoitella näitä taitoja aivan huomaamattaan, sillä oikein toteutettu seikkailu pitää sisällään erilaisia ongelmanratkaisutehtäviä, vastuunottoa, yhteisistä asioista päättämistä, tuen antamista toiselle sekä yhteisten tavoitteiden asettelua. (Kokljuschkin 1999, 42.)

Yhteistoiminnallisuutta oli havaittavissa jo heti ensimmäisen päivän jälkeen. Lapset juttelivat paljon keskenään, jota he eivät aikaisemmin kuulemma juurikaan ole tehneet. Päiväkodin työntekijä kertoi, että ryhmä ei ennen seikkailuviikkoa toiminut kovinkaan hyvin yhtenäisenä ryhmänä. Päiväkodin työntekijä huomasi selkeästi viikon aikana edistymistä tässä asiassa. Viisivuotiaiden ryhmässä oli kaikkiaan 8 lasta: 4 poikaa ja 4 tyttöä. Tyttöissä oli selkeästi havaittavissa se, että tytöt leikkivät mielellään vain yhden kaverin kanssa kerrallaan, näin ollen joku jäi aina ulkopuolelle. Pojat taas pystyivät leikkimään myös kolmen tai useamman lapsen ryhmissä. Ryhmä koostui hyvin erilaisista lapsista. Lapset keskustelivat myös toistensa kanssa paljon viikon aikana ja pohtivat ratkaisuja yhteisesti. Viikko piti sisällään myös rastien ulkopuolella paljon yhteisesti ratkaistavia asioita, kuten esimerkiksi miten portin saa auki ja kiinni, miten ja millä silmät peitetään sekä kuka saa kantaa lippua ja minkä aikaa. Viikon aikana lapset myös kannustivat paljon toinen toistaan. Itseäni erityisesti ilahdutti, kun erästä tyttöä aluksi hieman pelotti, niin toiset tytöt ottivat häntä kädestä kiinni ja kannustivat rohkeasti mukaan.

Toinen seikkailuviikolle asettamani tavoite oli luonnossa toimiminen ja siellä viihtyminen. Monessa paikassa ja etenkin Hollolassa on erittäin hyviä maastoja aivan asutusten lähistöllä, joita valitettavan usein ei osata hyödyntää tarpeeksi. 5-vuotiaat pojat ovat luonnostaan hyvin eläväisiä ja toimeliaita sekä äänekkäitä, monien mielestä jopa melkoisen vilttejä. Luonnossa voidaan turhia kieltoja välttää etenkin näiden lasten kohdalla ja näin ollen metsä tarjoaa oivan paikan jopa hieman rajuimmillekin leikeille. Siksi otin myös seikkailuni tavoitteeksi luonnossa toimimisen, sillä luonnossa oleminen, siellä liikkuminen ja viihtyminen eivät nykypäivän lapselle ole itsestään selvyys. Luontoa oppii rakastamaan ja suojelemaan sitä enemmän, mitä useammin luonnossa liikkuu (Honkanen & Karvonen 1995, 7).

Metsässä lasten kanssa retkeillessä huomasin, että on lapsia jotka ovat metsässä kuin kotonaan ja lapsia, jotka eivät löydä sieltä oikein mitään tekemistä. Seikkailuviikon aikana huomasin, että lapset nauttivat olostaan luonnossa. Muutaman kerran kuulin poikien sanovan, ettei ole mitään tekemistä ja lähdetään jo pois.

Näistä toinen oli hyvin impulsiivinen ja koko ajan eteenpäin menevä. Koko viikko olisi pitänyt toteutua hetkessä. Toinen taas puolestaan jännitti niin paljon, että odottelu kävi voimille. Luontopolku ei lapsia niin kovin paljon kiinnostanut, liekö syynä lipun löytyminen vai luontopolun jälkeinen makkaranpaisto. Myös itse koin sen hieman irralliseksi muusta toiminnasta, mutta tavoitteena oli luontotuntemuksen lisääminen ja sen tavoitteen saavutin hyvin. Lapset tiesivät melko paljon asioita ja oppivat uusia asioita mm. lintujen värityksestä ja erilaisista maastoista. Myös opinnäytetyön tekijä oppi uusia asioita luonnosta.

Kolmas asettamani tavoite oli elämyksellisyys. Elämys on voimakkaasti vaikuttava positiivinen tai negatiivinen kokemus, tapahtuma tai vastaava. Se, mikä toisesta tuntuu jännittävältä, saattaa jostakin toisesta tuntua ihan arkipäiväiseltä asialta. (Kokljuschkin 1999, 49.) Lapset ottivat viikon aikana hyvin osaa erilaisiin tehtäviin sekä olivat innokkaasti mukana. Joistakin lapsista näki, miten iso asia oli voittaa oma pelkonsa suorittaessaan jotakin tehtävää. Seikkailun tehtävät olivat vaikeusasteeltaan oikein mitoitettut lasten kehitystasoon nähden. Lapset saivat kokea elämyksiä ratkaistessaan ongelmatilanteita.

Viikon loputtua kun kysyin, että mikä oli viikossa hauskinta, melkein kaikilla vastaus oli makkaranpaisto ja makkaratikkujen vuoleminen. Uskoisin, että ainakin tässä asiassa pystyin tarjoamaan näille lapsille elämyksiä. Se, että vielä aikojenkin päästä olen saanut kuulla, että seikkailuviikosta on ollut paljon puhetta, kertoo mielestäni siitä, että se on tarjonnut melkoisesti elämyksiä lapsille. Ei se muuten olisi niin paljon keskustelua herättänyt. Myös itsensä ja pelkonsa voittaminen on saattanut tuottaa elämyksiä lapsille. Ryhmässä oli muutamia hieman aremman oloisia tyttöjä. Voi miten joillakin tytöillä naama loisti, kun uskalsi suoriutua tehtävästä aivan itsenäisesti ja toiset kannustivat. Elämyksen kokemisessa korostuu yksilöllisyys, toisaalta elämyskokemuksen jakaminen toisten kanssa voi antaa elämyskokemukselle lisää sisältöä. Seikkailuviikon aikana lapset jakoivat oman yksilöllisen kokemuksensa turvallisessa ja tutussa ryhmässä.

6.2 Lapsilta saatu palaute

Seikkailupäivän päätteeksi kysyin lapsilta, mikä oli ollut kivointa ja mikä tylsintä päivän aikana. Ensimmäisenä päivänä vasarointi oli yleisesti ottaen poikien mielestä kivointa. Tytöistä kaksi oli sitä mieltä, että maalaaminen oli kivointa, yksi tyttö oli sitä mieltä, että vasarointi oli kivointa. Toisena päivänä kaksi oli sitä mieltä, että suon ylitys oli ollut kivointa, muutama oli sitä mieltä, että lipun etsiminen oli ollut kivointa. Pari oli sitä mieltä, että hämähäkinverkko oli kivoin. Yksi poika sanoi, ettei tiedä, mikä oli ollut kivointa. Tämän jälkeen hän sanoi, ettei mikään ollut kivointa. Kolmantena päivänä melkein kaikki sanoivat, että ehdottomasti kivointa oli ollut lipun löytyminen. Yksi taas oli sitä mieltä, että myrkyhämähäkin kuja oli ollut kivoin juttu. Muutama taas oli sitä mieltä, että myrkyhämähäkin kuja oli ollut päivän tylsin juttu. Neljäntenä päivänä päivän ehdottomasti hauskin tapahtuma oli ollut makkaranpaisto. Kaksi poikaa oli sitä mieltä, että myös syöminen oli ollut makkaranpaiston lisäksi kivointa.

Viimeinen seikkailuviikon päivä oli varattu seikkailun purkamiselle. Perjantaina kävimme viikkoa läpi lasten kanssa ensin keskustelemalla ja sitten lapset saivat piirtää kuvan kuluneesta viikosta. Jokaisessa kuvassa oli aurinko. Aika monessa piirustuksessa oli myös metsää, nuotio ja ryhmän lapsia, joten nämä olivat päälimmät kokemukset kuluneesta viikosta. Halukkaat saivat myös kertoa kuvasta tarinan, joita muutamia otin mukaan myös tähän työhön.

”Eräänä päivänä joku varasti mejän lipun ja sitten me mentiin metsään etsimään sitä lippua. Ja sitten me saatiin pipareita ja löydettiin lippu ison kiven takaa. Ja sitten sytytettiin nuotio ja varastosta löydettiin ketsuppia ja nakkeja ja löydettiin lakanan alta ja laitettiin lakana pöytäliinaksi.”

”Olipa kerran päiväkodin ihmiset ja omenat lähti metsään. Sitten mentiin kentälle. tehtiin nuotio ja oli aurinkoinen taivas.”

”Olipa kerran joku jätkä, joka kävi uimarannalla ja hyppäs laiturilta. Polskutteli vähän aikaa vedessä. Sitten lähti kotia. Sitten söi nakkia. Teki pienen nuotion ympärillä. Sitten meni nukkumaan ja sitten teki kummitukselle kikan.”

Seuraavassa tarinassa henkilöiden nimet ovat muunnettu.

”Lippu on kiven juurella ja piparipurkki ja Teemu löysi sen. Kaikki riemuitsivat. Emma löysi piparipurkin joo. Sai kaikki päiväkodin lapset ja haamu vei lipun, mutta ei voinut sietää sitä haamu, joo. mentiin meren rantaan ottamaan vettä kannuun ja aika paljon oli lunta ja sitten, mitäs sitten. Tehtiin grilli, muut lapset söi nakkia, minä vain mökötin. Kaikki muut joivat mehua, minä vain taas mökötin ja sitten ei muuta.”

Kyseisissä tarinoissa löytyy vähän kaikkea viikon varrelta. Lopuksi kysyin jokaiselta lapselta, mikä viikossa oli ollut kivointa, mikä tylsää ja mikä oli ollut pelottavinta. Paikalla oli 8:sta lapsesta seitsemän. Vastaukset jakaantuivat seuraavasti:

Kaksi oli sitä mieltä, että nuotion sytyttäminen ja makkaranpaisto oli ollut kaikista kivointa puuhaa viikon aikana. Yhden mielestä mikään ei ollut kivaa viikossa. Tämä oli hänellä aika yleinen vastaus kysymykseen kuin kysymykseen. Yksi sanoi, että makkaranpaisto ja lipun löytyminen oli ollut kivointa. Yhden mielestä kivaa olivat radat, paitsi sokkorata. Myrkkyhämähäkin kuja oli ollut kivempi. Myös syöminen ja aavemerkit oli ollut kivaa. Yksi sanoi, että piirtäminen ja etenkin nuotion piirtäminen oli ollut kivaa. Yksi oli sitä mieltä, että nuotion tekeminen ja radat olivat olleet kivointa puuhaa.

Kolme lasta oli sitä mieltä, että mikään ei ollut tylsää viikon aikana. Yhden mielestä veden hakeminen lammesta oli tylsää, toinen taas puolestaan oli sitä mieltä, että makkaranpaisto ja syöminen oli tylsää, mikä mielestäni oli hyvin erikoinen vastaus. Yksi oli sitä mieltä, että pakolla metsään meno oli tylsää, vaikka kyseinen lapsi oli hyvin innostuneesti mukana koko viikon ajan. Sadun kertominen oli yhden mielestä viikon tylsin asia. Kysyttäessä oliko viikossa ollut jotakin pelottavaa, mielipide oli hyvin yksimielinen. Kuusi lasta oli sitä mieltä, että mikään viikossa ei ollut pelottanut. Ainoastaan yksi oli sitä mieltä, että aave oli ollut pelottava asia.

Lasten antama palaute kertoo siitä, miten yksilöllinen ja henkilökohtainen asia elämyksen kokeminen on. Se, mikä toisesta tuntuu jännittävältä, saattaa toisesta tuntua ihan arkipäiväiseltä asialta. Lasten vastauksissa mielipiteet siitä, mikä oli

kivaa tai tylsää, vaihtelivat aikalailta. Se, mikä toisesta oli kivaa, saattoikin toisesta tuntua tylsältä. Yksilön oma kokemusmaailma ja mieltymykset vaikuttavat elämyksen kokemiseen. Jälkeenpäin huomasin, että minun olisi pitänyt kysyä enemmän perusteluja lasten vastauksille. Nyt vain kysyin mikä oli kivaa ja mikä tylsää päivässä, mutta minun olisi pitänyt kysyä myös vielä miksi näin oli.

6.3 Päiväkodin henkilökunnalta saatu palaute

Päiväkodilta osallistui seikkailuviikolle yksi työntekijä, joka oli mukana koko seikkailuviikon ajan. Päiväkodin henkilökunta huomioi seikkailuviikon työvuorojen suunnittelussa siten, että sama henkilö saattoi olla mukana koko viikon ajan. Ohjaajan rooli on tärkeä ryhmän turvallisuuden tunteen luoja. Ohjaaja luo turvallisuutta ryhmään ja ryhmän turvallisuuden tunteen lisäämisen kannalta on tärkeää, että ohjaaja ei vaihdu kesken viikon. Mukana ollut päiväkodin työntekijä teki viikon aikana havaintoja niin seikkailun ohjaajasta kuin lapsiryhmästäkin. Työntekijä kirjoitti vapaamuotoisen palautteen liittyen lapsiryhmään, seikkailuviikkoon ja sen toteuttamiseen.

Mira huomioi lapsilähtöisyyden suunnitellessaan seikkailuviikkoa. Hän kyseli etukäteen, oliko lapsilla joitain erityisiä kiinnostuksen aiheita. Lapset olivat puhuneet aaveista, joten se valittiin seikkailuviikon aiheeksi. Aiheen valintaa tuki myös se, että aave aiheesta kaikki lapset voisivat innostua.

Lapsiryhmä oli lokakuussa erittäin hajanainen, lapset eivät olleet ryhmäytyneet vielä. Oman vuoron odottaminen oli lapsille vaikeaa. Pari lapsista oli nopeita jaloistaan ja impulsiivisia. Se näkyi seikkailuviikolla siten, että heitä piti pyytää välillä odottelemaan muita. Odottamisesta seurasi ”tylsää” kommentteja. Ryhmän yksi lapsi ei ollut ottanut ollenkaan siihen mennessä kontaktia toisiin ikäisiinsä lapsiin. Hän leikki ja jutteli aina nuorempiensa kanssa. Seikkailuviikon aikana hän ”joutui” olemaan yksi viisivuotiaiden ryhmästä ja sen jälkeen hän jutteli myös muiden viisivuotiaiden kanssa. Yksi lapsi ei ollut puhunut vielä mitään kenellekään. Hän oli muuten mukana aktiivisesti koko ajan.

Mira sai lapset hyvin mukaan keskusteluun jokamiehen oikeuksista, vaikka aihe oli vaikea. Keskustelu oli hyvin konkreettista. Lapset teki-

vät lippua innolla. Naulaaminen ei aluksi onnistunut kaikilta lapsilta ilman aikuisen apua, mutta lopulta kaikki naulasivat itseksensä. Naulaaminen oli lasten mielestä erittäin mukavaa ja he jaksoivatkin odottaa hyvin omaa vuoroaan. Tämän ryhmän lapsille kaikki käden ja silmän yhteistyötä vaativat harjoitukset olivat hyviä, koska kahdeksasta vain kahdella ei ollut vaikeuksia kynän käytössä.

Lapset lähtivät innolla mukaan seikkailuun. He olivat jännittyneitä. Juttua riitti koko iltapäiväksi ja vielä kotiinkin asti. Muutamalla lapsella päivän seikkailut ja kadonneen lipun salaisuus vaikutti yöuniinkin. Kaksi lasta eläytyi niin voimakkaasti, että he olivat vihaisia Albert-aaveelle kadonneesta lipusta. Lipun löytymistä aikaistettiin päivällä, koska lapset eläytyivät niin voimakkaasti seikkailuun ja heidän jännityksensietokyky ei olisi kestänyt enempää.

Avointen kysymysten avulla Mira sai lapsiryhmässä keskustelua aikaan, sillä niihin ei voinut vastata pelkästään kyllä tai ei. Yksi sivusta hiljaa tapahtumia seuraava tyttö yllätti. Usein kun pohdittiin mitä pitäisi tehdä, häneltä tuli rakentavimmat ehdotukset.

Seikkailuviikko onnistui hyvin. Kaikki lapset olivat innolla mukana, kukaan ei jäänyt syrjään. Seikkailuviikon ideat ja suunnitelmat olivat sellaisia, että niitä pystyy hyvin hyödyntämään myös myöhemmin. Maastossa olevat ohjetaulut olivat selkeitä ja hyvin etukäteen valmisteltuja. Ohjeistus niin sanallinen kuin tehtävienkin ohjeistus olivat selkeitä. Kaikki oli hyvin suunniteltu etukäteen, mutta silti niitä pystyi tarpeen tullen muuttamaan.

Päiväkodin henkilökunnalle oli tullut runsaasti palautetta myös seikkailuun osallistuneiden lasten vanhemmilta. Vanhemmat olivat kokeneet seikkailun hyvänä ja tarpeellisena. Lasten kotona oli seikkailusta puhuttu paljon ja käyty läpi kokemuksia. Tämä mielestäni kertoo siitä, että lapset olivat pitäneet seikkailusta eikä se ole ollut heidän mielestään tylsä.

6.4 Oman toiminnan arviointi

Seikkailuviikko onnistui hyvin ja sain suunnitelluksi kohderyhmälleni sopivan haasteellisen ja mieluosan seikkailun. Seikkailun tehtävät olivat lapsiryhmän ikätasoon nähden sopivat. Lapset suoriutuivat tehtävistä, mutta tehtävien suorittaminen ei kuitenkaan ollut liian helppoa. Tehtävien suorittaminen vaati lapsilta yhteistoiminnallisuutta. Lapset olivat innostuneita ja lähtivät hyvin mukaan toimin-

taan. Seikkailua varten löysin maaston, joka oli hyvä ja turvallinen, mutta toisaalta myös sopivan haasteellinen kohderyhmälleni. Vaaratilanteita ei päässyt missään vaiheessa syntymään, vaikka maasto oli melkoisen epätasaista ja seikkailuradat olivat korkean mäen huipulla. Osan matkasta jouduimme myös kulkemaan julkista kevyenliikenteen väylää pitkin. Lasten ei tarvinnut suorittaa jotakin rataa suunnittelemani tavalla, jos se tuntui lapsesta liian pelottavalta, jotta henkinen turvallisuus säilyi. He saivat kokeilla sen omalla tavallaan esimerkiksi silmät auki vaikka ohje olisi ollut silmät sidottuna. Ryhmä oli erittäin mukava ja juuri sopivan kokoinen seikkailua ajatellen. Yhtään isompaa ryhmää en itse henkilökohtaisesti ottaisi ohjaukseeni, sillä seikkailun aikana on tärkeää saada kontakti jokaiseen lapseen. Lisäksi isomman ryhmän kanssa voi tulla ongelmia turvallisuusasioiden kanssa.

Aluksi oli melkoinen miettiminen, mikä aihe olisi niin tytöistä kuin pojistakin tarpeeksi kiinnostava. En pystynyt käymään päiväkodissa kovinkaan montaa kertaa ennen seikkailua omien kiireideni vuoksi, joten lasten havainnoiminen ja mielenkiinnon kohteen etsiminen jäi päiväkodin vastuulle. Päiväkodin työntekijöiltä sain kuitenkin ideoita mahdollisesta aiheesta. Seikkailun aiheeksi nousi aave teema.

Tulevaan Aavevuoren seikkailuun osallistuvaan lapsiryhmään olisi ollut hyvä tutustua paremmin ennen seikkailun alkamista. Haasteelliseksi koin sen, että en entuudestaan tuntenut lapsiryhmää. Ryhmä koostui hyvin erilaisista lapsista. Mukaan mahtui muutama varsin vilkas poika sekä kaksi hyvin hiljaista ja arkaa tyttöä. Lisäksi ryhmässä oli lapsi, joka ei puhunut juuri mitään. Ryhmän erilaisuudesta johtuen oli haasteellista saada ryhmä toimimaan yhdessä. Vaikka tutustumiskäynnit päiväkotiin jäivät vähäisiksi ja seikkailun alkaessa ryhmä oli minulle vieras, sain hyvin kontaktin lapsiin heti alusta alkaen. Tässä tietenkin auttoi oma työtaustani lasten parissa, mutta silti ei ollut helppoa lähteä vetämään toimintaa täysin vieraalle ryhmälle, etenkin kun seikkailukasvatus ei ollut minulle ennestään tuttu aihealue. Sain ryhmän hyvin hallintaani ja pystyin ohjaajana seuraamaan jokaista lasta. Lapsiryhmä oli sopivan kokoinen kahden aikuisen ohjattavaksi. Vilkkaimmatkin lapset uskoivat ja tottelivat seikkailun ohjaajaa. Päiväko-

din- ja lasten palautteen ja oman havainnointini perusteella sain lapset lähtemään hyvin mukaan seikkailuun ja aave aihe tuntui heistä mieluisalta.

Lasten kanssa toimittaessa on tärkeää, että käytettäviä työtapoja esimerkiksi askartelussa on itse kokeillut ensin. Itse en ollut kangasvärejä käyttänyt aikaisemmin, joten niiden kanssa oli pientä hapuilua. Tässä jouduinkin tukeutumaan päiväkodin työntekijän tietoon ja taitoon. Tehtävien kohdalla lipun valmistukseen liittyen en ollut täysin loppuun asti miettinyt, miten lippu kiinnitetään varteen. Ehkä olisi ollut hyvä, jos olisin jo ennakkoon kokeillut kotona tehdä jonkinlaisen lipun alusta loppuun.

Seikkailuviikon kehyskertomus oli onnistunut. Erittäin haastavaa oli saada aikaseksi ehjä ja toimiva kokonaisuus. Aave teema oli lapsista kiinnostava ja sopivan jännittävä. Sain kehyskertomuksen avulla seikkailupäivät linkittymään hyvin yhteen. Ainut, että jouduin kesken viikon muuttamaan ohjelman kulkua, aiheutti mielestäni sen, että torstaipäivä jäi jotenkin hieman irralliseksi muusta viikosta. Tiistai-iltana jouduin keksimään keskiviikon ja torstain tarinat uudelleen, sillä jännittävyyden takia lippu löytyikin jo keskiviikkona eikä torstaina kuten alun perin oli tarkoitus. Seikkailun tulee olla tarkoin suunniteltu, mutta se ei saa kuitenkaan olla liian sitova, sillä muutoksille on oltava mahdollisuus (Kokljuschkin 1999, 61). Tässä omassa seikkailussani sain siitä hyvän harjoituksen. Muutenkin lasten kanssa toimittaessa tilanteet voivat hyvin yllättäen muuttua ja suunnitelmat eivät välttämättä toteudukaan suunnitellulla tavalla.

Ensimmäisenä päivänä sain lapset lähtemään toimintaan hyvin mukaan, huolimatta siitä, että lapsiryhmä oli minulle vieras ja aihe (jokamiehen oikeudet) vaikea. Aluksi hieman pelkäsin, miten tulee käymään, mutta onhan minulla melkoisen vankka kokemus lasten ohjaamisesta jo 10- vuotisen työhistoriani ansiosta. Etenkin seikkailukasvatuksessa on ensiarvoisen tärkeää, että ohjaaja on tuttu ja turvallinen henkilö, sillä silloin lapsilla on turvallinen olo, eikä heidän tarvitse testata uutta aikuista (Kokljuschkin 1999, 55). Seikkailun aikana saattaa eteen tulla uusia tilanteita ja kokemuksia, jotka saattavat hämmentää ja jopa pelottaa pientä lasta.

Lasten mukaan lähtö toimintaan kertoo mielestäni siitä, että lapset kokivat minut riittävän turvalliseksi aikuiseksi ja seikkailu-ohjaajaksi.

Seikkailun tulee olla hyvin suunniteltu onnistuakseen, mutta siinä on kuitenkin oltava varaa myös odottamattomille yllätyksille (Kokljuschkin 1999, 61). Itse jouduin myös muuttamaan suunnitelmia aivan viime hetkessä. Seikkailupäivistä jätin joitakin suunnittelemani juttuja pois ja suurin muutos oli, että lippu löytyikin jo keskiviikkona eikä vasta torstaina niin kuin alun perin oli tarkoitus. Lapset kokivat seikkailun niin kovin jännittävänä, etteivät enää olisi jaksaneet odottaa lipun löytymistä torstaihin saakka, sillä jo tiistaina he olivat hyvin pettyneitä, kun lippu ei silloin heti löytynyt. Luulen, että en olisi saanut lapsia enää motivoitua lähtemään lipun etsintään torstaina, koska jännitys oli heille liikaa.

Lasten havainnoiminen viikon aikana jäi hyvin vähäiseksi. Muutoksia oli tietenkin hankala edes huomata, koska ryhmä oli minulle vieras enkä tiennyt, millaisia lapset olivat aikaisemmin olleet. Lisäksi oma aikani meni lapsiryhmän ohjaamisessa, joten lasten yksilöllinen havainnoiminen jäi vähemmälle. Tässä olisi ollut hyvä, jos olisi tehnyt työn parityöskentelynä, niin toinen olisi voinut havainnoida lapsia enemmän. Tarkastelun kohteena oli myös oman toiminnan arvioiminen seikkailuohjaajana. Tämä ei kuitenkaan onnistunut, sillä aikani kului täysin lasten kanssa. Olisin halunnut videoida seikkailun, mutta siihen olisin tarvinnut ulkopuolisen apua. Videosta olisin pystynyt arvioimaan omaa toimintaani ja olisihan siitä jäänyt muisto niin itselleni kuin päiväkotiin ja lasten vanhemmillekin. Käytyjä keskusteluja pystyin kuitenkin kuuntelemaan uudelleen, sillä keskiviikosta eteenpäin minulla oli nauhuri mukana.

Viikon aikana pysyin kohtalaisen hyvin sovitussa aikataulussa. Torstaina makkaranpaistoaika oli jäädä liian lyhyeksi, sillä minulla meni yllättävän kauan luontopolulla. Olin laittanut aikaan nähden ehkä liian paljon rasteja ja toisaalta en muistanut seurata ajan kulkua. Koska makkaranpaisto oli lopulta koko viikon kohokohta, sille olisi pitänyt varata tarpeeksi aikaa.

6.5 Ajatuksia opinnäytetyö- aiheiksi

Varhaiskasvatuksen seikkailua on tutkittu vielä melkoisen vähän. Liekö syynä kirjallisen materiaalin vähäisyys vai eikö varhaiskasvatuksen seikkailu sitten ole ihmisistä kiinnostava aihe. Itse löysin vain muutamia tutkimuksia, jotka jollakin tapaa liittyivät varhaiskasvatuksen seikkailuun. Lahden ammattikorkeakoulussa oli tehty seikkailutapahtuma Lahden matkailulle, jossa kohderyhmänä olivat 5-10-vuotiaat toisilleen täysin vieraat lapset ja seikkailu toteutettiin vain kahtena päivän viikossa kuukauden ajan (Ryhänen, 2002). Kemi-Tornio ammattikorkeakoulussa oli pidetty seikkailuviikko esikouluikäisille lapsille (Hintikka, 2005).

Perhepäivähoitajat työskentelevät omassa kodissa itsekseen. Yhden perhepäivähoitajan lapsiryhmä voi koostua hyvinkin eri-ikäisistä lapsista. Perhepäivähoidossa olevat lapset retkeilevät ja ulkoilevat paljon, mutta usean perhepäivähoitajan yhteisesti järjestämä seikkailuviikko antaisi mahdollisuuden tehdä retkeilystä tavoitteellisempaa toimintaa. Opinnäytetyönä voisi suunnitella, organisoida ja toteuttaa seikkailuviikon perhepäivähoidossa oleville lapsille.

Mielenkiintoista olisi myös toteuttaa seikkailuviikko talvella, jolloin tarkastelukulma olisi hieman toisenlainen. Perhepäivähoidossa ja päiväkodissa retkeillään paljon kaikkina muina vuoden aikoina, mutta talviretkeily jää vähemmälle huomiolle. Seikkailun toteuttaminen talvisessa metsässä toisi uudenlaisia haasteita seikkailuviikon suunnitteluun ja toteutukseen. Lapset saisivat myös mahdollisuuden tutustua talviseen luontoon suomalaisessa metsässä. Omassa työssäni havaitsin seikkailun kehittävän lasten yhteistoiminnallisuutta. Hyvä aihe opinnäytetyöksi olisi myös seikkailukasvatuksen merkitsevyyden tutkiminen pienten lasten yhteistoiminnallisuuden kehittymisen kannalta.

7 POHDINTA

Oman opinnäytetyöni tarkoitus oli kuvata seikkailun suunnitteluun ja toteuttamiseen tarvittavaa toimintaa. Tarkoitus ei ole, että jokaisen tulee toteuttaa seikkailu juuri täsmälleen suunnittelemani tavalla, vaan että toteuttamani seikkailuviikko on vain suuntaa antava ja jokainen voi muokata toimintaa omiin tarpeisiinsa sopivaksi. Seikkailulle asetetut tavoitteet määräävät sen, millaisen seikkailun kukakin suunnittelee. Seikkailuun on hyvä myös jokaisen ohjaajan laittaa oma persoonansa mukaan. Uskon tekemästäni työstä olevan apua sellaisille, jotka pohdiskelevat ja suunnittelevat vastaavanlaisen seikkailun toteuttamista omassa työssään, sillä olen pyrkinyt kirjaamaan työhön melko yksityiskohtaisesti suunnittelemani seikkailun vaiheet.

Varhaislapsuudessa muodostetaan tunnesuhde luontoon ja näillä varhaislapsuuden muistoilla on kauaskantoiset vaikutukset aina aikuisuuteen saakka, siihen miten aikuisena luontoon suhtautuu. Luontokasvatuksella pyritään mm. kehittämään tunnesuhdetta luontoon. Luonnon läheiseksi tunteminen ja kokeminen ovat ensimmäinen askel siihen suuntaan, että omalla toiminnallaan haluaa toimia luontoa säästäen. Tämä taas on luonnonsuojelun yksi merkittävämmistä asioista. Luontokasvatus on myös luontotietouden lisäämistä, luontoon liittyvän käsitteistön hallinnan ja luonnon lainalaisuuksien tuntemisen edistämistä. (Tuomaala & Myyryläinen 2002, 10.) Tämä on juuri se osa-alue ympäristökasvatuksesta, jota päivähoidossa toteutetaan. Seikkailukasvatuksella on myös varmasti oma rikastuttava paikkansa ajatellen luontokasvatuksen lisäämisestä varhaiskasvatuksen kentällä.

Suomessa on ympärillämme paljon metsää, josta meidän suomalaisten on oikeus ja lupa nauttia. Myös Hollolassa metsiä hyödynnetään jonkin verran päivähoidon piirissä. Aika moni Hollolan kunnan päivähoidon työntekijä on käynyt metsämörriohjaajakurssin. Metsämörri on leikki- ja satuhahmo, joka opettaa lapsia suojelemaan luontoa, sekä kertoo lapsille metsän tapahtumista. Metsämörrihahmo voi olla Mörrin vaatteisiin puettu ihminen tai käsinukke, joka saattaa tulla tapaamaan lapsia metsämörripaikalle. Metsämörrikoulua voivat pitää Suomen ladun kouluttamat metsämörriohjaajat. (Nikkinen 2002, 14,16.) Hollolassa metsämörritoimin-

taa vedetään niin päiväkodeissa kuin Mannerheimin Lastensuojeluliiton toimesta. Luontoa siis kyllä päivähoitossa hyödynnetään, mutta seikkailukasvatuksessa on hieman toisenlaiset tavoitteet kuin metsämörritoiminnassa, joten sen puolesta seikkailukasvatuksella on oma paikkansa päivähoiton arjessa.

Seikkailukasvatus on hyvin käyttökelpoinen työkalu varhaiskasvatuksessa, sillä päivähoiton piirissä on aina vain enemmän ja enemmän niitä hieman villejä lapsia hoidossa, joiden kanssa seikkailua voisi hyödyntää. Seikkailun suunnittelu ja toteuttaminen vaatii kuitenkin paljon aikaa ja huolellista paneutumista asiaan sekä sitoutumista koko henkilökunnalta toimintaan. Se voidaan kokea melkoisen työlääksi toimintamuodoksi. Se, kuinka aikaa vievää seikkailun suunnittelu ja toteuttaminen on, saattaa olla syynä siihen, ettei seikkailukasvatusta kovin helposti toteuteta päivähoiton arjessa. Nykypäivänä päivähoiton resurssit eivät siihen saata riittää, ellei kyseessä sitten ole johonkin liikunnallisuuteen tai ulkoiluun erikoistunut päiväkotit.

Ryhtyessäni tekemään opinnäytetyötä, en tullut ajatelleeksi, kuinka työlääksi se voi muodostua. Itselleni oli melkoinen yllätys, miten vaativaa ja aikaa vievää puuhaa seikkailun suunnittelu ja toteuttaminen on. Seikkailun valmistelu lohkaisi melkoisen siivun ajastani. Olen käyttänyt työn tekemiseen kaikkineen varmaankin tuplaten siihen varatun aikamäärän. Koska tein opinnäytetyöni yksin, vastasin myös seikkailun suunnittelusta ja toteutuksesta yksin. Päiväkodin henkilökunnalta sain apua seikkailun aiheen valinnassa. Seikkailun ratojen pystyttämiseen sain myös ulkopuolisen apua, sillä niitä olisi ollut hankala laittaa yksin, enkä ollut ratoja aikaisemmin virittänyt. Tällä hetkellä miettiessäni työn määrää, olisi ollut paljon helpompi tehdä työ parityönä, sillä silloin tarvittava apu olisi ollut paremmin saatavilla. Työmäärä ei olisi ollut niin valtava, kun tehtäviä olisi voinut jakaa toisen kanssa. Myös toiminnallisessa osuudessa siitä olisi ollut paljon hyötyä. Aika ajoin myös yksinäisyys vaivasi, kun ei ollut ketään, kenen kanssa asioita olisi pohtinut.

Opinnäytetyöprosessi oli itselleni melkoisen haastava, mutta kuitenkin erittäin mielenkiintoinen ja antoisa oppimiskokonaisuus kirjallisuuteen perehtymistä, toiminnan suunnittelua ja toteutusta, sekä arviointia ja analysointia. Kaikkein antoisimpana koin tätä työtä tehdessä kuitenkin seikkailuviikon suunnittelun ja toteutuksen. Olen päässyt prosessin aikana käyttämään melko monipuolisesti oppimieni tietoja ja taitoja hyväksi. Jo heti alusta asti on ollut selvää, että teen toiminnallisen opinnäytetyön, sillä olen käytännönläheinen ihminen. Mitä pidemmälle työni eteni sitä enemmän seikkailukasvatus ja luonto alkoivat minua kiinnostaa.

Ennen opinnäytetyön aloittamista olisi ollut hyvä, jos olisin pystynyt käymään jonkun seikkailukasvatukseen liittyvän kurssin. Silloin olisi ollut paljon helpompi lähteä toteuttamaan seikkailua. Luin kyllä seikkailukasvatusta käsittelevää kirjallisuutta, mutta itselleni on paljon helpompi oppia ja omaksua tietoja ja taitoja käytännön toiminnan kautta. Opinnäytetyöprosessin aikana kiinnostukseni seikkailukasvatusta kohtaan on vain kasvanut kaiken aikaa. Nyt olen entistäkin vakuuttuneempi seikkailukasvatuksen monista käyttömahdollisuuksista varhaiskasvatuksessa. Sain kuitenkin sellaisen kipinän tekemästäni seikkailusta, että tulevaisuudessa haluan perehtyä seikkailukasvatukseen entistä paremmin. Mitä suurimmalla todennäköisyydellä seuraava koulutukseni suuntautuu tälle saralle.

Palautteiden keräämistä mietin paljon. En oikein ollut varma, miten se olisi ollut järkevintä tehdä. Aluksi olin ajatellut tehdä palautelomakkeen niin lapsille kuin henkilökunnallekin. Luovuin kuitenkin siitä ajatuksesta, sillä aikuinen olisi joka tapauksessa joutunut lukemaan väitteet lapsille ja kenties näin olisi ohjannut lasten ajatuksia ja mielipiteitä. Mielestäni oli parempi, että lapsilta kysyttiin päivän päätteeksi päivän hauskin ja tyhmin asia. Näin heidän oma mielipiteensä tuli esille. Näin jälkempäin ajatellen olisi ollut hyvä lähettää koteihin tiedote seikkailusta, jotta vanhemmat olisivat voineet kirjata lasten ajatuksia ylös myös kotona, koska vanhemmat kertoivat seikkailun kovasti puhuttaneen siellä.

Opinnäytetyöni tekeminen venyi pitkälle aikavälille osittain suuren työmäärän osittain oman jaksamiseni vuoksi. Aluksi oli hieman vaikea löytää uutta ja ajantasaista materiaalia seikkailukasvatuksesta. Lisäksi materiaalia seikkailukasvatuk-

sesta on olemassa kuitenkin vielä melkoisen vähän. Kun materiaalia alkoi löytyä ajatusten ja ideoiden kypsytely vei sitten myös oman aikansa. Opinnäytetyöni aihe oli erittäin hyvä ja tarpeellinen, sillä seikkailukasvatuksesta on kuitenkin olemassa melko vähän kirjallisuutta ja sitä on vähän tutkittu, ainakin varhaiskasvatuksen osalta. Lisäksi alan lehdistä silmiini on osunut kirjoituksia luontopainotteisista päiväkodeista, joita tulee kaiken aikaa lisää, joten luonto ja luonnossa oleminen koetaan tärkeäksi.

Seikkailun aikana koin elämyksiä ainakin itse. Sitä ei voi sanoin kuvata, miten voimakkaan tunne-elämyksen koin syksyisessä metsässä aamuhämärissä virittäessäni ratoja paikoilleen. Luonto oli aivan äärettömän kaunis. Lisäksi ilma oli koko viikon ajan uskomattoman upea. Aurinko paistoi ja aamuisin oli pieni kirpeä pakassää. Toisaalta opinnäytetyön kannalta olisi ollut ihanteellisempaa, että olisi ollut hieman huonompi keli. Silloin seikkailun onnistumisen eteen olisi saanut tehdä enemmän työtä ja se olisi ollut haasteellisempi. Lasten kanssa käymieni keskusteluiden ja perjantaina piirrettyjen piirustusten perusteella uskallan sanoa, että myös lapset kokivat kyseisellä viikolla elämyksiä.

LÄHTEET

Aalto, M. 2000. Ryppäästä ryhmäksi. 3. painos. Tammer-Paino Oy, Tampere.

Autio, T. & Kaski, S. 2005. Ohjaamisen taito. Edita Prima, Helsinki.

Caven, S. (toim.) 1992. Seikkailun mahdollisuus. Kansalaiskasvatuksen Keskukseen julkaisuja 98. Yhtyneet kirjapainot Oy, Helsinki.

Heinonen, O. 1995. Löytöretki seikkailuun. Teoksessa Aaltonen, T. (toim.). Seikkailuohjaajan käsikirja. Lasten Keskus Oy, Helsinki.

Honkonen, L. & Karvonen, P. 1995. Halataan puuta, luonto- ja liikuntaleikkejä. Tammer-paino Oy, Tampere.

Jääskeläinen, L. 2003. Luonto oppimisympäristönä. Teoksessa Hirvonen, M. (toim.). Matkalla metsään. Käsikirja 7-12-vuotiaiden retkeilyyn. Edita Prima Oy, Helsinki.

Karppinen, S. & Latomaa, T. (toim.) 2007. Seikkaillen elämyksiä. Seikkailukasvatuksen teoriaa ja sovelluksia. Juvenes Print, Tampere.

Karvinen, P., Hinkkanen, J., Nykänen, R., Kinnunen, J. & Karhu, S. 1997. Luonnossa kotonaan, luonto-opastuksen käsikirja. 2. painos. Rakennusalan Kustantajat RAK, Helsinki.

Karvonen, P., Siren-Tiusanen, H. & Vuorinen, R. 2003. Varhaisvuosien liikunta. VK-Kustannus Oy, Lahti

Kokljuschkin, M. 1999. Seikkailuun! Varhaiskasvatuksen seikkailukirja. 1.-2. painos. Tammer-paino Oy, Tampere.

Kurttio, T. & Kurki, O. 1999. Varhaiskasvattajan ympäristöopas. Painohäme Oy, Ylöjärvi.

Lapsuus on arvokasta Hollolassa – varhaiskasvatussuunnitelma, 2005. Hollolan kunta.

Lehtonen, T. (toim.) 1998. Elämän seikkailu. Näkökulma elämyksellisen ja kokemuksellisen oppimisen kysymyksiin Suomessa. Athena Kustannus Oy, Jyväskylä.

Nikkinen, I. 2000. Metsämörri. 3.painos. Rakennusalan Kustantajat RAK, Kustantajat Sarmala Oy, Helsinki.

Nikkinen, I. & Myyryläinen, M. 2006. Tunturi-Tiina. Multikustannus Oy, Helsinki.

Nummi, E. 1998. Täti Vihreän ympäristöopas. Kirjapaino Oy West Point, Rauma.

Saraspää, S. & Kärki, M. 2006. Retkelle metsään! Opas erätaitoihin. Helmi Kustannus, Helsinki.

Telemäki, M. 1998b. Johdatus seikkailukasvatuksen teoriaan. Oulun yliopiston Kajaanin opettajankoulutuslaitoksen julkaisuja. Kajaanin opettajankoulutuslaitos, Kajaani.

Telemäki, M. & Bowles, S. 2001. Seikkailukasvatuksen teoria ja käytäntö, osa 1. Oulun yliopiston Kajaanin opettajankoulutusyksikön julkaisuja. Kajaanin opettajankoulutusyksikkö, Kajaani.

Tuomaala, T. & Myyryläinen, M. 2002. Luonto tutuksi. Gummerus Kirjapaino Oy, Jyväskylä.

Varhaiskasvatuksen liikunnan suositukset, 2005. Sosiaali- ja Terveysministeriö, Opetusministeriö ja Nuori Suomi Ry.

Elektroniset lähteet:

Seikkailukasvatus – mitä se on? Tulostettu 15.1.2007 osoitteesta:
http://www.erakettu.com/kasvatus_mitaseon.htm.

Julkaisemattomat lähteet:

Hintikka, A-R. 2005. Aarteen jäljillä – toimintatutkimus esikouluikäisille lapsille toteutetusta seikkailusta. Opinnäytetyö. Kemi- Tornion ammattikorkeakoulu.

Ryhänen, T. 2002. Intiaanikukkulan seikkailu. Opinnäytetyö. Lahden ammattikorkeakoulu.

Seikkailuviikolla käytetyt lähteet:

Karhiola, E., Paavilainen, J., Vilska, P. & Väisänen, M. 1995. Lajintuntemuskortit. Kustannusosakeyhtiö Otava 1995.

Latu ja polku-lehti 5/2006. Kuva-arvoitus.

LIITTEET

Liite 1 Tutkimuslupahakemus

Liite 2 Tutkimuslupa

Liite 3 Lupa valokuvien käytöstä opinnäytetyössä

Liite 4 Albet-aaveen 1. kirje tiistai

Liite 5 Kuva-arvoitus

Liite 6 Albert-aaveen 2. kirje keskiviikko

Liite 7 Köysimytyn ohje

Liite 8 Albert-aaveen 3. kirje keskiviikko

Liite 9 Albert-aaveen 4. kirje torstai

Liite 10 Luontopolkurastit

15.9.2007

Mira Kaartinen
Tuomitie 3
15880 Hollola
0400-536672
mira.kaartinen@lpt.fi

Hollolan kunta
Sosiaalitoimi
Päivähoidon vastaava
Merja Kylmälä
Virastotie 3
15870 Hollola

TUTKIMUSLUPA-ANOMUS

Olen sosionomiopiskelija Mira Kaartinen Lahden ammattikorkeakoulun sosiaali- ja terveysalan laitokselta. Tutkintoon kuuluu opinnäytetyön tekeminen. Anon lupaa saada suorittaa opinnäytetyöhöni kuuluvan toiminnallisen osuuden _____ päiväkodissa. Opinnäytetyöni aiheena on seikkailukasvatus ja toiminnallisen osuuden suorittaisin _____ päiväkodin viisivuotiaiden ryhmässä yhteistyössä ryhmän henkilökunnan kanssa.

Opinnäytetyöni toteutetaan salassapitomääräykset huomioonottaen ja työn arvioitu valmistumisaika on maaliskuu 2008.

Opinnäytetyöni ohjaa Lahden ammattikorkeakoulun, sosiaali- ja terveysalan laitoksen lehtori Mirja Vilhunen, Hoitajankatu 3, 15850 Lahti.
(mirja.vilhunen@lamk.fi tai (03) 828 2745).

Opinnäytetyöstäni aiheutuvista kuluista vastaan osittain itse. Toiminnalliselle seikkailuviikolle tarvittavaa materiaalia saan myös päiväkodilta. Hollolan kunnan päivähoidolle luovutetaan opinnäytetyöstä kaksi kappaletta, toinen luvan myöntäjälle toinen päiväkodille.

Yhteistyöterveisin

Mira Kaartinen
sosionomiopiskelija
Lahden ammattikorkeakoulu

LIITTEET: Opinnäytetyön alustava tutkimussuunnitelma

Päivähoidon vastaava

Pvm 10.10.2007

§ 48

<p>Asia</p> <p>Tutkimuslupa opinnäytetyötä varten / Mira Kaartinen</p>
<p>Asiaselostus</p> <p>Hiekkalinnan vuoropäiväkodin lastenhoitaja Mira Kaartinen suorittaa Lahden ammattai- korkeakoulun sosiaali- ja terveysalan laitoksella sosionomin opintoja. Opinnäytetyön aiheena on seikkailukasvatus. Toiminnallisen osuuden toteutus tapahtuu [redacted] päiväkodissa.</p>
<p>Valmistelu</p> <p>Liitteenä tutkimuslupahakemus ja tutkimussuunnitelma.</p>
<p>Päätös</p> <p>Myönnän sosionomiopiskelija Mira Kaartiselle luvan opinnäytetyöhön liittyvän toiminnallisen osuuden toteuttamiseen [redacted] päiväkodissa. Valmis opinnäytetyö toimitetaan luvan myöntäjälle sekä [redacted] päiväkodille.</p>
<p>Allekirjoitus</p> <p>Päivähoidon vastaava Merja Kylmä</p>
<p>Muutoksenhaku ☐ valitusosoitus liitteenä</p>

Täytäntöönpano ja tiedoksianto:

Päätöksentekovoimisuus:

☒ Mira Kaartinen	☐ Hollolan kunnan hallintosääntö §
☒ [redacted]	☐
☐	☐
☐	☐

Mira Kaartinen
Tuomitie 3
15880 Hollola
0400-536672
mira.kaartinen@lpt.fi

7.4.2008

LUPA VALOKUVIEN KÄYTÖSTÄ OPINNÄYTETYÖSSÄ

Olen sosionomi (AMK) opiskelija Mira Kaartinen Lahden ammattikorkeakoulun sosiaali- ja terveystieteiden laitokselta. Opinnäytetyöni käsittelee seikkailukasvatusta ja toiminnallisen seikkailuviikon kävin pitämässä _____ päiväkodissa syksyllä lokakuussa 2007.

Nyt olen kirjoittamassa opinnäytetyön raporttiosuutta ja työn olisi tarkoitus olla valmis toukokuussa 2008. Kysyn nyt teiltä vanhemmilta saanko käyttää opinnäytetyön elävöittämiseen kuvia, joissa lapsenne esiintyy. Nimiä en tule mainitsemaan työssäni. Laitan kuvat työhöni ainoastaan, jos saan luvan kaikilta vanhemmilta kuvien käyttämiseen.

Voisitko palauttaa alla olevan lupalapun päiväkodille mahdollisimman pian!
Kiitos yhteistyöstänne!

Yhteistyöterveisin

Mira Kaartinen
Sosionomi (AMK) opiskelija
Lahden ammattikorkeakoulu

LUPA VALOKUVIEN KÄYTÖSTÄ

Annan luvan käyttää lapseni valokuvaa opinnäytetyössä

KYLLÄ _____ EI _____

PÄIVÄYS JA PAIKKA

ALLEKIRJOITUS

Huhuu!

Olen näkymätön Albert-aave.

Teitte muuten aivan ihastuttavan lipun eilen.

Olen viime yönä vienyt teidän hienon lippunne salaiseen paikkaan Aavevuoren metsään.

Salaiseen piilopaikkaani on hyvin vaikea löytää.

Jotta saatte lippunne takaisin, tulee teidän selviytyä erilaisista esteistä matkan varrella.

Esteistä selviytyäkseenne tulee teidän olla rohkeita ja toimia ryhmänä yhdessä.

Viitastani on jäänyt merkkejä matkan varrelle.

Seuratkaa jättämiäni jälkiä, niin löydätte lippunne!

Onnea matkaan!

Terveisin Albert-aave

Mitä kätkeytyy kuvaan?

Väritä numeroidut alueet vihreällä

Hyvää huomenta lapsoset!

Ette vielä eilen löytäneet salaiseen piilopaikkaani

Aavevuoren metsään ja löytäneet hienoa lippuanne.

Selviydyitte kuitenkin hienosti eilisistä tehtävistä.

Ehkäpä tänään löydätte lippunne...

Seuratkaa jättämiäni jälkiä!

Onnea matkaan!

Terveisin Albert-aave

Köysimytty sisälsi 8 samanpituista köyden pätkää, jotka olivat solmussa. Jokaisen köyden päässä oli lappu, jossa oli lapsen nimi. Toisella puolella oli sana ja sanoista muodostui ratkaiseva vihje lipun löytymiseksi.

Eli: (nimet ovat muutettu)

Aada – Onneksi

Ella – olkoon!

Tomi – Selvititte

Eero – solmun!

Tiina – Löydätte

Teemu – lippunne

Veera – ison kiven

Pekka – takaa!

Sanat luettiin ääneen ja lasten tuli laittaa sanat oikeaan järjestykseen ja muodostaa niistä järkevä lause. Näin lipun piilopaikka saatiin selville.

ONNEKSI OLKOON, LÖYSITTE LIPPUNNE!!
ON OLUT MUKAVA PITÄÄ TEIDÄN HIENOA LIPPUANNE.
OLETTE KUITENKIN OLLEET TODELLA ROHKEITA JA
OLETTE SELVINNEET HIENOSTI TEKEMISTÄNI ESTEISTÄ,
JOTEN HALUAN LUOVUTTA LIPPUNNE TEILLE
TAKAISIN!!!
TEISTÄ ON NYT TULLUT AAVEVUOREN VALTIAITA
OSOITTAMANNE ROHKEUDEN, YHTEISTYÖKYKYNNE JA
NEUVOKKUUTENNE ANSIOSTA!
NYT LIIHOTTELEN KATSOMAAN LÖYDÄNKÖ YHTÄ
ROHKEITA LAPSIA JOSTAKIN TOISESTA PÄIVÄKODISTA!

TERVEISIN ALBERT-AAVE

PS. ANTEEKSI, ETTÄ OTIN LIPPUNNE.
HALUSIN VAIN LAINATA SITÄ VÄHÄN, KOSKA SE OLI NIIN
HIENO.
OLEN MUUTEN IHAN KILTTI KUMMITUS!!!!

Huhuu!

Teillä on tänään tiedossa kaikkea mukavaa!

Kulkekaa kuitenkin ensin merkitsemäni

luontopolku läpi ja suorittakaa tehtävät niin sitten
pääsette...

Muistakaa kantaa lippua vuorotellen!

Terveisin Albert-aave

Tästä puusta voi tehdä saunavastoja tai –vihtoja. Ennen sen kuoresta eli tuohesta tehtiin astioita, kenkiä ja tuohikontteja.

Mikä on tämä puu?

1 Haapa

X Koivu

2 Kuusi

Luonnossa on mukavaa, kun ei häiritse muita ihmisiä eikä eläimiä ja kuuntelee mitä luonto juttelee.

- **Kuuntele ympäristön ääniä.
Ovatko kaikki äänet luontoon kuuluvia?**
- **Hiivi seuraavalle rastille niin hiljaa kuin pystyt.**

Tämä sieni on myrkyllinen.
Tiedätkö mikä sieni se on?
Mitä muita sieniä tunnet?

- 1 Kanttarelli
- x Haaparousku
- 2 Kärpässieni

Tämän linnun näet talvella, mutta kesät se on piilossa metsässä.
Mikä lintu on kyseessä?

1 Harakka

X Punatulkku

2 Varis

Tämä on Suomen ainoa myrkyllinen matelija.
Sen purema on lapsille vaarallinen.
Mikä se on?

1 Kyy

X Rantakäärme

2 Mato

Tämä on Suomen kansalliskala ja se on hauen ohella maamme yleisin kala.

Mikä on tämä kala, jota pilkkijät saavat talvella paljon?

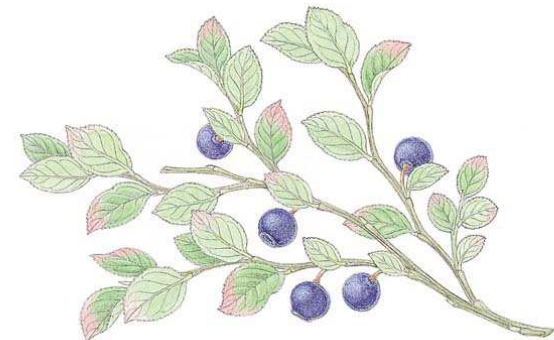
1 Lahna

X Siika

2 Ahven

Metsästä löytää kesällä ja alkusyksystä paljon syötäviä ja herkullisia marjoja.

- **Tämä metsän herkullinen marja sisältää paljon vitamiineja.
Tiedätkö mikä se on?**

Milloin luontoon saa sytyttää nuotion tai avotulen?

1 Aina kun vain haluaa

X Kun on saanut luvan maan omistajalta

2 Ei koskaan

Jokamiehenoikeudet

Jokamiehen oikeuksilla tarkoitetaan jokaisen kansalaisen oikeuksia käyttää luontoa. Jokaisen luonnossa liikkujan on tunnettava vastuunsa yhteisestä kansallisesta omaisuudestamme eli metsästä. Tiedätkö sinä mitä jokamiehenoikeudet ovat ja mitä ne pitävät sisällään?

Tee oheinen pieni ”testi”.

1) Luonnossa saa liikkua vapaasti	oikein / väärin
2) Telttailu ja retkeily ovat sallittuja luonnossa	oikein / väärin
3) Marjoja ja sieniä ei saa kerätä luonnosta	oikein / väärin
4) Vesillä ja jäällä liikkuminen on sallittua	oikein / väärin
5) Onkiminen ja pilkkiminen ei ole sallittua	oikein / väärin
6) Nuotiota tai avotulta ei saa tehdä ilman lupaa	oikein / väärin
7) Luontoon saa heittää roskia	oikein / väärin
8) Autolla ja mopolla saa ajaa luonnossa	oikein / väärin